

De stormramp in het Oosten van ons land. Met vele, eigen foto's. — Om het wereldkampioenschap wielrennen. — Een beroemd punt aan een beroemde luchtroute. — Zeelands tuin. Met talrijke, fraaie foto's. — De tentoonstelling voor de Schoen- en Lederindustrie te Waalwijk.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 8 (34) 13DE JAARGANG
19 Aug. 1925

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 20 ct. Voor Week-
Nummer Abonné's 17½ ct.
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50

DE STORMRAMP TE BORCULO

Dank zij de welwillendheid van de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg zijn wij in de gelegenheid onzen lezers op deze pagina een tweetal door haar gemaakte luchtfoto's te brengen van de geweldige stormramp die Borculo den 10en Augustus l.l. zoo vreeselijk geteisterd heeft. Bij het beschouwen van deze kiekken krijgt men wel een juist denkbeeld van de enorme schade die aan de huizen en andere bezittingen der bewoners is aangebracht; het mooie vriendelijke stadje is in enkele minuten tijds herschapen in één groote ruïne! Dat er véél geld noodig is om het weer op te bouwen, blijkt wel uit deze foto's, en dat de bewoners zélf dit niet bekostigen kunnen behoeft natuurlijk geen betoog. Teneinde nu het bijeenbrengen van gelden voor de slachtoffers te bevorderen, heeft de Uitgeefster van „Panorama” in samenwerking met de Luchtvaartafdeeling te Soesterberg besloten van deze interessante foto's fraaie

briefkaarten te doen vervaardigen en deze verkrijgbaar te stellen voor het luttele bedrag van 30 cents per stel. De geheele netto opbrengst zal door haar worden afgedragen aan de Luchtvaartafdeeling, die op haar beurt de gelden weer zal doen toekomen aan het Nationaal Steuncomité. Onzen lezers — en ook anderen natuurlijk — wordt hierdoor de gelegenheid geboden ook hun penningske te offeren en tevens in het bezit te komen van een interessante herinnering aan de vreeselijke ramp. Na ontvangst van 32 cents worden de beide kaarten franco toegezonden. Men adresseere: A. W. Sijthoff's Uitg.-Mij., Doezastraat, Leiden. Laat nu niemand achter blijven. Ons blad wordt door duizenden gelezen. Indien nu iedere lezer een stel kaarten koopt, kan er een flink bedrag worden afgedragen!

(Zie ook de beschrijving en foto's op pagina 7).

EEN BEROEMD PUNT AAN EEN BEROEMDE LUCHTROUTE: GIBRALTAR

DOOR HENRI HEGENER

Het zij ronduit toegegeven, dat ik me van het geval altijd een verkeerde, althans nooit correcte voorstelling heb gemaakt, alle plaatjes en enthousiaste reisbeschrijvingen ten spijt. Totdat ik in de gelegenheid kwam mij van den kolos een idee te vormen, zijner majesteit volkomen waardig.

Het was toen luchtreizen naar het land van den Islam met den prachtigen dienst der Lignes Aériennes Latécoère, mij met de rots van Gibraltar in visuele aanraking brachten, meerdere malen. De eerste kennismaking had nog iets als een droom, een korte maar mooie droom. Want toen ik daar, 'n half uur nadat de Bréguet-torpedo te Malaga in het donker nog van den zwoelen Spaanschen na-nacht op weg was getogen, het beroemde, veel omstreden wereldpunt 200 meter beneden me zag wegtrekken, beschenen door mat, wazig morgenlicht, rustende nog in vredige rust, toen voelde ik die verschijning als een verbluffend droombeeld. Droombeeld, misschien ook daarom, omdat de impressies van de vorige twee dagen van het Parijs—Londen—Parijs in precies 4 uur 20 minuten, en 'n etmaal later het Toulouse—Barcelona—Alicante—Malaga in één dag, elkaar in te geforceerd tempo hadden opgevolgd, en te grootsch waren, om door een normaal menschenbrein naar behoren te kunnen worden verwerkt.

Maar op z'n mooist aanschouwde ik de rots een maand of vijf geleden weer, met de Latécoère-lijn op weg zijnde naar Marokko en Algerije. Juist een dag tevoren had, bij kei-harden rugwind, een K.L.M.-air liner, met Klunder achter het stuur, mij in nog geen twee en een half uur van Amsterdam naar Parijs gebracht. Hoe weinig heb ik toen vermoed, dat het „goeie reis” dat hij me toewenschte, vóór hij daar in het gewoel van een der Parijsche boulevards verdween, het laatste zou zijn, wat ik van poor Klunder zou hooren. Men weet hoe deze wakkere K.L.M.-man eenige maanden later moest vallen op het veld van eer. Vallen als offer aan de ontwikkeling van het luchtverkeer.

Dienzelfden dag nog bracht mij de nachttrein naar Toulouse, vanwaar het den volgenden morgen vroeg in een 2000 KM. lange vlucht tot Casablanca verder ging. Toen, dien dag na mijn vertrek uit onze goede Amstelstad, lag daar tegen half vijf in den middag de beroemde rots van Gibraltar weer onder me.

Zooals zij zich ditmaal presenteerde, was ze bepaald op haar voordeel. Beschenen door een waarlijk rijk-stralende Maartsche middagzon, lag daar het imponeerende, alles beheerschende Britsche bolwerk in al zijn grootheid, schijnbaar genietend van een zalig niets-doen. Maar wat het toch vooral deed, was de geringe hoogte, waarop de Latécoère air liner langs de kalkrots heen-zeilde.

Toen heb ik begrepen, dat dit pas de Gibraltar-rots zien was, zooals zij behoort te worden gezien. Toen eerst heb ik begrepen, dat het beeld van den steenreus, aanschouwd op elke andere wijze, slechts een droevig surrogaat is, van welken kant ook bezien, 't zij van Algeciras of komende van Tanger, het zij binnentredende in of varende uit la Grande Bleue.

Gezien van af den aan geen niveau en parcours gebonden lucht-weg, „doet” de kolos van Gibraltar het daarom op z'n voordeel, omdat juist het vogelvlucht-beeld zoo sterk het markante van den

driekwart door water omgeven steenreus laat uitkomen. Wanneer men zijn structuur aanschouwt, voelt men direct, dat wat de Natuur hier wrocht, niet anders dan als vesting bedoeld kan zijn. Terwijl het front aan de zeezijde door zijn naakte, donker-grijze, zoo uit de Straat oprijzende bergflanken, er als het ware geheel op is ingericht om de zwaarste slagen op te vangen, geeft de achterzijde een ietwat minder woest en ongenaakbaar beeld te aanschouwen. Daar bestaat de rots uit zich in meerdere plateau's oplossende hellingen en glooiingen, gedeeltelijk zwaar begroeid met cactussen en andere tropische planten en voorzien van een heusch weggennet, dat hooger op gevormd wordt door van treden voorziene paadjes, die den veelzeggenden naam van breakneck stairs dragen. Aan den voet van

plicht was te nemen in verband met het verbrokkelingsproces dat de steenreus daar onderging. Verweerd, eigenlijk door de werking van het zeewater uitgevreten, is de kalksteenkolos op verschillende gedeelten van den kant aan de Méditerranée, waar geheele spelonken en rotsen zijn ontstaan.

De grootste hoogte van den Gibraltar-steenklomp, die 4 KM. lengte en 1.3 KM. breedte heeft, is „Highest Point” met 1396 voet, dus 426 M. Vlak bij dit punt ligt het 1295 voet hoog Signal Station, welks trouw op den uitkijk staande post de Latécoère postvliegtuigen dikwijls vlak langs zijn huisje ziet heenschichten. Naar de richting Tanger toe, neemt de hoogte van den steenreus geleidelijk af, om te eindigen in het Great Europe Point. Eigenlijk heeft Gibraltar drie-Europa-punten, n.l. het Kleine Europa-punt aan de westzijde, het Europa-punt met den vuurtoren aan de zuidzijde, en het Grootte Europa-punt met het zomerverblijf van den Gouverneur.

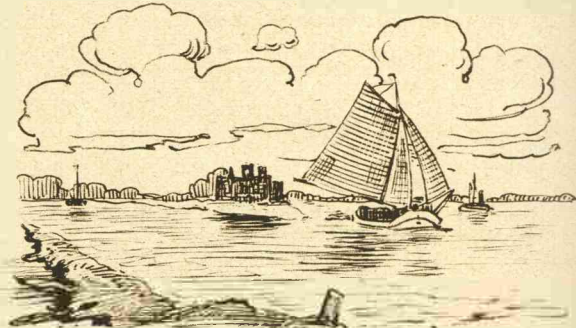
Indien met deze namen gezegd wil zijn, dat hier Europa's uiterste zuidelijke puntjes liggen, dan is dat foutief, want het zuidelijkste punt was en is nog altijd de ietwat verder gelegen landtong bij Tarifa, officieel „draaipuntje” tevens voor de vliegtuigen der Lignes Latécoère die de Straat oversteken.

NAAR HET SLOT LOEVESTEIN

Van Rotterdam, Oosterkade bij het Maasstation gaat men met de boot van Fop Smit om 8.—, 10.— en 12 uur (deze laatste boot Zat. en Zond. niet) naar Dordrecht en Gorinchem. Eerst gaat de reis over de Nieuwe Maas langs Kralingen, Bolnes en Slikkerveer. Hier gaan we rechts af de Noord op langs de vele scheepswerven van Kinderdijk, Alblasserdam en Hendrik Ido Ambacht. Voor ons

zien we het schilderachtig gelegen Dordrecht met z'n grooten, forschen toren en weldra komen we op de Merwede om deze oude stad aan te doen.

Na een klein oponthoud gaat de tocht verder de Merwede op. Even verder passeert men de spoorbrug van de lijn Dordrecht—Gorinchem en komen we in het land der aannemers van waterwerken: Sliedrecht. Dan volgen Hardinxveld en Werkendam, waar we de Nieuwe Merwede naar het Hollandsch Diep zien stroomen, terwijl voor ons Gorinchem opdoemt. Hier neme men de veerboot, die U na aankomst van de Rotterdamsche boot in een half uurtje naar 't oude, bezienswaardige slot Loevestein brengt.

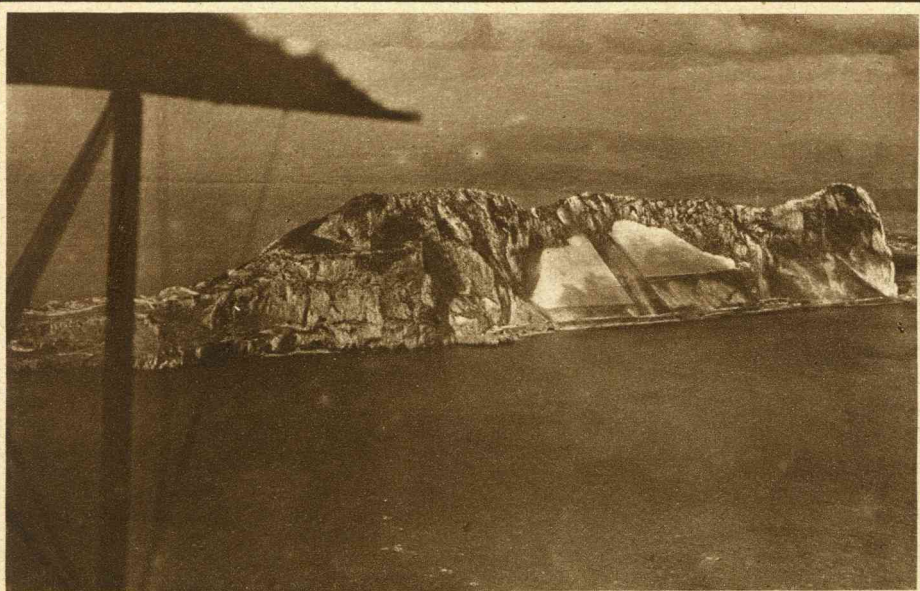
De rots van Gibraltar van het Oosten uit gezien. Op den voorgrond de strook „Niemandslant”, die het Britsche van het Spaansche gebied scheidt.

de binnenzijde der rots ligt ook het eigenlijke „Gib”, zooals de op afkortingen verzotter Brit het fameuze bolwerk ook wel pleegt te benamen.

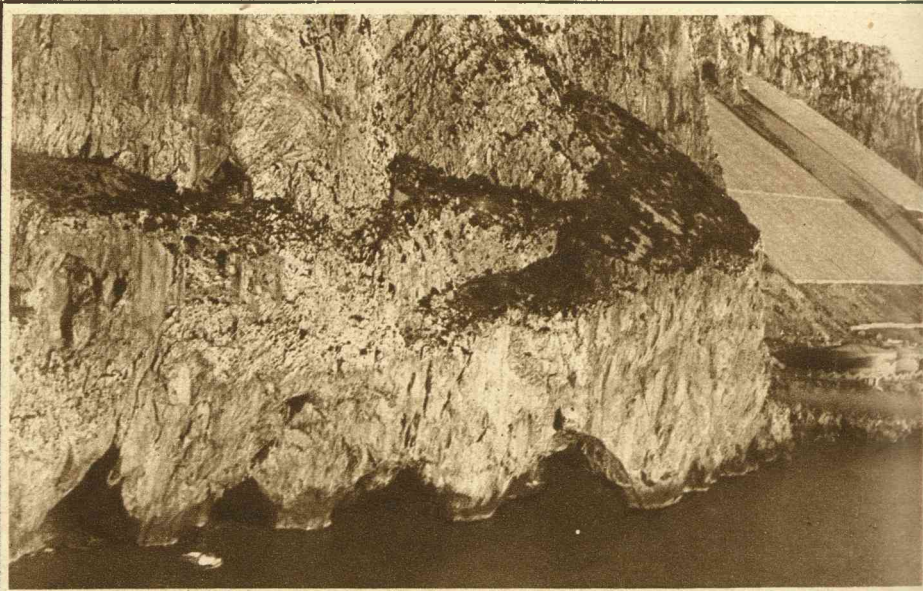
Gib is een stad. Niet groot, doch klein en compact. Maar toch een stad. Vriendelijk zien de tropisch groenende Alameda-gardens naar den luchtreiziger op, ernstig en pretentieloos blokken de militaire magazijnen en kazernes, en markant troont boven de artillerie-kazerne het door Tarik in de eerste helft der achtste eeuw gebouwde Moorsche kasteel. En als machtige grijparmen omsluiten de kademuren en golfbrekers een brok van de baai van Algeciras, waarin het, tegen Gib aan, krioelt van voor anker liggende schepen.

Wanneer men de rots aan de zeezijde passeert, valt het op hoe het aantal schietgaten daar toch heel wat geringer is dan 't karakter van deze vesting zou doen vermoeden. Tenzij het meerendeel schuil gaat achter camouflage, welke camouflage dan inderdaad meesterlijk is aangebracht. Met een bizarre beschildering getooid, zijn er, echter duidelijk zichtbaar, de groote reservoirs, die aan de zeezijde staan opgesteld. Hoe onherbergzaam en naakt overigens, zoo is toch ook de zeekant der rots nog gedeeltelijk bewoond. Vlak aan het water ligt er op een smalle strook het dorpje Caleta, juist onder den 369 M. hoogen Middle Hill.

Even voorbij Caleta, in zuidelijke richting, is een flinke lap der rots voorzien van een betonnen helling, een maatregel die men ver-

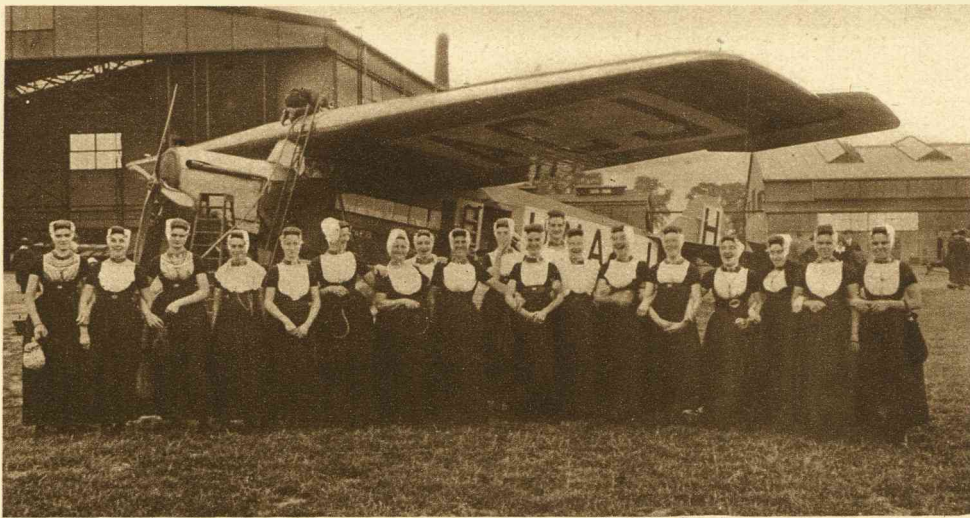
Met het Latécoère postvliegtuig langs de rots van Gibraltar. De steenreus over zijn volle breedte, gezien van de zeeëngte uit.

De rots van Gibraltar. Waar het zeewater spelonken en hollen vormde. Rechts de betonbedekking, aangebracht om verder afbrokkelen van de rots te voorkomen.

DE ACROBATEN

Het is Kermis in het anders zoo stille dorp. Op het kleine marktplein staan de tenten en kramen op lange rijen, en in het rosse schijnsel van de flakkerende gaslichten slenteren genietend de boeren en boerinnen er langs. Een vettige walm van oliekoeken, poffers en wafelen, die in de open lucht vòòr de kramen gebakken worden, hangt over het terrein. En er heerscht een helsch lawaai. Gejoel en gehos van de menigte, geknal der geweren in de schiettenten, geknetter van de klappers van het hoofd van Jut, geschreeuw der lokkende spulbazen, gerofel van trommels, getoeter van trompetten. Het drukst is het voor het Colosseum, een sjofele tent, waar op de estrade in den gloed van walmende flambouwen een poover troepje de aandacht van het „geëerd publiek” poogt te trekken. Twee armoedzaaiers van kerels blazen op pistons bij een ronkende trom, bespeeld door een clown in een half verganen bonten hantsop en met een meelwit gezicht, waarin een geweldige, roodgeverfde mond gaapt. Het is een deeriswaardige groep, maar het miserabelst van alles om te zien is een oude acrobaat, wiens vervallen lichaam in een flodderig vleeschkleurig tricot en een gehavend fluweelen heupbroekje is gehuld. Zijn ingevallen borst is overdekt met medailles, zijn grijs haar is naar den stijl der acrobaten in het midden gescheiden en met cosmetiek op den schedel geplakt. Om de polsen zijn zwarte leertjes gebonden, wat de magerte van zijn naakte armen nog meer doet uitkomen. Met ontzettende inspanning drukt hij een zwaren halter telkenmale omhoog, en hij daagt voortdurend het publiek uit het hem eens na te doen. In een wrak, verguld hokje, de kassa, zit een jongmeisje met geverfde oogen en lippen, en aldoor staart ze met een raadselachtige gelaatsuitdrukking naar den ouden acrobaat. Die oude acrobaat is haar echtgenoot. Een halfjaar geleden kwam hij in den laten avond eens uit de herberg stappen, waar hij, ongehuwde kermisklant, zijn eenzame avonden doorbracht, en stiet op een troep kwaai kerels, die een meisje molesteerden. Op de wanhopige kreten van het kind sprong hij toe, en zijn biceps deed, ondanks vermoeienis, ondanks ouderdom, ondanks drank, zoo goed zijn werk, dat de kerels in een ommezien gevlogen waren. Het meisje, dat geen thuis had, nam hij mee naar zijn sjofele woning, waar hij haar verzorgde als een liefhebbend vader; zwak van gestel als zij was, had de aanranding haar zenuwen geheel in de war gebracht en wekenlang moest ze het bed houden. Toen ze genezen was en de oude kunstmaker haar voorstelde met hem te trouwen, stemde ze toe. De stakker, die altijd alleen was geweest, was den koning te rijk, en hij vergoedde zijn jonge vrouw. Het prikkelde hem tot nieuwe energie om geld te verdienen, opdat ze toch maar alles hebben zou wat haar hart verlangde. Hij verwende haar geen klein beetje; zij, die nooit eenige weelde, ja nauwelijks het hoognoedige had gehad, kreeg van hem voor hun doen mooie kleeren en opschik. Hij had haar zelfs een paar gouden oorbellen gegeven. Maar, zooals het in het reizend artiestenleven gaat, na 'n vleugje van betrekkelijken welstand kwam de oude armoe weer. De kleeren moesten naar den lomerd gebracht, daarna ook de oorbellen; hoe vreeselijk hij het ook vond, dit te moeten doen, er moest geld zijn om de muzikanten en de helpers te betalen. Toen hij het aan haar zei, nam ze zonder een woord de bellen uit de ooren en reikte ze hem over, en als hij, verward door deze onverschillige gelatenheid, haar vroeg of ze

Zeeuwsche zangeressen de lucht in

De vorige week bracht een Zeeuwsche zangvereniging uit Middelburg een bezoek aan het vliegveld Waalhaven. De dames maakten ook een tochtje met de nieuwe Fokker F.VII, de H.—N.A.C.J. en, te oordeelen naar de vrolijke gezichten op de foto die gemaakt werd na het uitstapje in de lucht, is het hun wel goed bevalen!

het niet naar vond, die bellen, waarvan ze zooveel hield, te moeten missen, haalde ze, weer zonder een woord, de schouders op. Dat zwijgen van haar maakte hem verdrietig en ellendig; zoo was ze altijd geweest, zoolang ze getrouwd waren. Niet dat ze onvriendelijk was, maar nooit had ze eens een vertrouwelijk woord voor hem, een blijk dat ze meeleefde. Uren achtereen kon ze in gedachten zitten, en was het of hij en de geheele omgeving haar niet aangingen. „Wat zou er toch in dat kleine hoofd, achter dat lieve, bleek gezichtje omgaan,” vroeg de acrobaat zich dan telkens af, maar daar ze gedwee en gehoorzaam was, pijnigde hij zich toch niet al te zeer met zulke gedachten, en genoot van het geluk, een jonge, mooie vrouw te hebben en verwende haar verder. Het was soms aandoenlijk te zien, hoe de man haar verafgoodde. Met zijn halters deed hij toeren, die eigenlijk ver zijn krachten te boven gingen, en als ze goed waren gelukt en het publiek hem toejuichte, keek hij naar de jonge vrouw met een trotschen en liefdevollen blik.

Zoo ook nu weer; herhaaldelijk tusschen zijn krachtoeren door ziet hij in de richting van de kassa, naar het mooie, stille gezicht, dat hem maar aldoor met dien raadselachtigen blik aanstaart. Hij heeft nu één voet op den halter gezet, en met een luide stem, waarin nochtans reeds de vermoeidheid trilt, schreeuwt hij zijn uitdaging naar het joelende publiek. Niemand komt echter opzetten. Maar wanneer hij zijn uitdaging herhaalt, dringt een jonge, zware kerel naar

voren. — „Hallo,” roept hij met een rauwe stem, „dat waag ik erop. Om hoeveel wedden we?”

Het volk ontvangt hem met gejuich. Nieuwe sensatie. Dat is juist een kolfje naar hun hand, en daar is het kermis voor!

De oude acrobaat heeft den kerel herkend; het is de hercules van den overkant, die doordat hij geen muziek heeft weinig menschen trekt en in zijn kwaadheid alle schuld daarvan op den oude gooit, hem al vaak van de overzijde schreeuwend zijn tegenspoed heeft verweten en hem beloofd heeft, dat hij zijn verhaal zal komen zoeken. Een uitdrukking van angst gaat over het gezicht van den oude; het lijkt of hij even aarzelt, maar na een blik op het gezichtje van zijn jonge vrouw, dat geen zweem van aandoening verraad, vat hij blijkbaar moed, en hij schreeuwt met een luide, brutale stem: „Om wat Jim in zijn hoed ophaalt.”

Terwijl de clown rondgaat met zijn punt-hoed en het opsensatie beluste volk centen en dubbeltjes daarin offert, heeft de jonge kerel zijn jas uitgetrokken en vertoont hij zich in zijn bont acrobatenpak, waar op de borst met groote zwarte letters zijn naam „Hercules” geborduurd is. „Hoera, Hoera voor Hercules!” brult het volk.

„Ik wed op Hercules,” roepen stemmen.

„Ik wed op Colosseum,” schreeuwen anderen.

De clown is terug en geeft zijn hoed met geld aan de jonge vrouw in bewaring. Dadelijk begint de wedkamp. Eerst neemt de oude den halter, en drukt hem omhoog. Dan nog eens, en dan nog eens. De aderen op zijn voorhoofd zwellen, het zweet druipt hem langs de magere kaken. Als hij het geweldig zware ding tienmaal heeft opgedrukt, is hij uitgeput. Het volk brult. Dan komt de ander aan de beurt. Hij brengt het ook tot tien keer. Weer brult het publiek. De spanning verergerd onder de menschen. Dat belooft een pakkende strijd te worden. Ze gaan onderling wedden.

Een oogenblik heeft de oude acrobaat geaarzeld, maar na een blik op het onverstoornbare stille gezicht van zijn aangebeden vrouw vat hij opnieuw moed. Weer neemt hij den zwaren halter op, en nu brengt hij hem met één hand boven zijn macht. Dan nog eens. En dan nog eens. Zoo tot zes maal toe. Krachteloos laat hij het ding dan uit de hand vallen. En Hercules raapt het op, en begint op zijn beurt. En ook hij brengt het tot zes keer; dan is ook zijn kracht verbruikt. De strijd is onbeslist. Zweetend en met hijgende borst staan de twee tegenstanders tegenover elkaar.

„Dat haalt zóó niks uit,” schreeuwt een belhamel uit de menigte.

„De hoed met centen mot verdiend worden. Dan maar man tegen man,” joelt een andere kerel.

„Hoera, hoera, man tegen man,” schreeuwt een aantal stemmen wild. De gemoederen zijn opgewonden vanwege drank en kermisstemming.

„Ja, ja, we hebben gewed; nou wedden we op man tegen man,” gillen de menschen.

„Vooruit, pak an, Hercules,” brullen de stemmen, „ik wed op jou.”

„Alla, Colosseum, anpakke, ik heb op jou gewed,” bulken anderen.

Hercules is al over zijn vermoeidheid heen en, jong en krachtig, staat hij al in vechthouding.

Maar de oude acrobaat lijkt wel te aarzelen. Voor hem, vlak voor hem ziet hij den jeugdigen en geweldigen tegenstander, die hem schamper toegrijnst en hem van het hoofd tot de voeten als het ware hult in een blik van haat. Een voorgevoel van ongeluk is zijn oude ziel binnengedrongen. Angst tintelt in zijn oogen.

Een zeer interessante luchtfoto van Newark, in den staat New Jersey (U.S.A.). Men schenke vooral aandacht aan de vele verdiepingen hooge gebouwen en het verkeer in de breede straat, ongeveer in het midden der foto.

Maar dan slaat hij een blik op het aanbeden gezicht van zijn vrouw. Het is stil als altijd, onverstoort, ondoordringbaar. Wat gaat er in haar om? Hij weet het niet, zoo min als ooit, maar wat hij wel weet, is, dat hij haar nameloos liefheeft. Hij wendt zich dreigend naar zijn tegenstander, en het gevecht begint. Ze omstrengelen elkaar en wringend en duwend trachten ze elkander tegen den grond te krijgen. De spieren op hun armen en nekken en beenen zwellen. Zoo wenden en tollen en draaien ze een heele poos zonder dat een hunner kamp geeft. Het stof dwarrelt op onder hun stampende en schuivende voeten. De menigte moedigt hen met woeste kreten aan.

„Hup, Colosseum,” schreeuwen stemmen.

„Haal op, Hercules,” brullen anderen.

Ineens tuimelt het tweetal vechters, — een zweetende, hijgende klunen vleesch — op den vloer, en daar wriemelen ze voort in een dikke stofwolk. De oude ligt onder, maar hij is nog niet overwonnen, en hoe de ander ook stoot en drukt en wringt, hij krijgt hem niet vlak op den grond: integendeel, de oude worstelt zijn nog gespierd lichaam langs een dij van zijn tegenstander weer bijna omhoog. Door een geweldige krachtsinspanning kan Hercules hem wel weerhouden van zich geheel op te richten, doch omlaag naar den vloer krijgt hij hem niet meer. Als een beer klemt de oude zich met de armen, die glimmen van het zweet, om de heupen van den ander, die met zijn beide handen op zijn nek hem poogt van zich af te stroopen, en het oude doodelijk angstige gezicht is juist in de richting van dat andere gezicht gekeerd, het stille onverklaarbare gezicht, dat, hoewel de oogen van een vreemden glans schitteren, ook nu nog stil en onbegrijpelijk is. Naar dat jonge gezicht kijkt het oude gezicht nog even met een blik van onuitspreklijke onderworpen, bijna hondsche liefde, dan wordt het met een geweldigen duw van de gespierde armen omlaag geduwd. De menigte brult. En als uitzinnig nu, maakt Hercules er een eind aan: Hij grijpt den oude bij den nek en slaat het hoofd tegen den vloer, dat het bonst en het vuile stof er omheen opwolkt. Dan nog eens. En dan nog eens. En het stof is nu ineens rood van bloed. De oude acrobaat verroert zich niet meer.

Het luide gebrul van het volk heeft echter de politie opmerkzaam gemaakt, en een viertal agenten komt, nu het te laat is, aanhollen. Ondanks zijn razend verzet wordt de winnaar overmeesterd en weggevoerd.

Een zachte, klaaglijke stem hoort men nu in het tumult zeggen: „Hoe jammer, ik had nogal op Hercules gewed.” Het is de vrouw, die met een onbewogen gezicht deze woorden heeft gesproken. Maar de oude acrobaat, die vlak bij haar in een plas bloed ligt te zieltogen, kan het, gelukkig, al niet meer verstaan. Hij is gestorven zonder

„De Ster van het Oosten”

Van 10—15 Augustus is te Ommen een congres gehouden van de Orde van de Ster van het Oosten. Op onze foto ziet men Mevrouw Annie Besant de openingsplechtigheid verrichten.

Intérieur van de Groote of St.-Jacobskerk te 's-Gravenhage

Naar de ets van Joh. D. Scherft.

te weten wat er in dat lieve hoofd omging, wat het beminde raadselachtige gezicht verborg.

M. Peereboom.

DE SCHAKERS

Geen bovenzaal van het koffiehuis „De Vergulde Kater”.

Club-avond van het schaakgezelschap „De Witte Pion”, en tegen achten.

Aan een der tafeltjes zit een tweetal spelers, zwiingend en in de ernstige houding, die bij dit spel der spelen past. Wanneer de leden binnenkomen, wandelen ze zonder uitzondering naar dat tafeltje, groeten een der spelers met vriendschappelijke eerbied, (hij is de voorzitter der vereeniging en verreweg de knapste speler) en kijken den ander eens nieuwsgierig aan (voor hen allen een volslagen vreemdeling). Dan stellen zij zich vol belangstelling op om naar de partij te zien. Niemand spreekt een woord. Niemand maakt meer gebaren dan strikt noodig. Bang als ieder is, de plannen, combinaties, berekeningen en krijgslisten, die zich in de geweldige breinen der spelers torenhoog opstapelen, te verstoren en in puin te doen vallen.

De stukken zijn nog onaangeroerd. Geen enkele openingszet, gewoonlijk zoo grif, zoo automatisch gedaan, is in deze blijkbaar buitengewone ontmoeting noch door wit noch door zwart geproduceerd. Onbeweeglijk zijn de tegenstanders over het bord gebogen, en lijken, wikkend en wegend, uit het bekende repertoire van openingen maar geen keus te kunnen doen. Diepe ernst ligt over de gelaatstreken der spelers. Er verlopen vijf minuten. En nog heeft wit (dat is de vreemdeling) niet gezet. Tien minuten, en nog heeft hij geen stuk aangeraakt. Een kwartier, en nog is er geen paard uitgebracht, geen pion verschoven. De spanning onder de toeschouwers is geweldig. Als vuurwapens zijn alle oogen op het bord gericht. Het is nog stil, maar deze ontzettende spanning kan niet duren. Ze moet breken. En eindelijk breekt ze ook. Het wordt zelfs dezen menschen, die in zwijgen en denken en wachten bedreven zijn als geen ander, te erg, en de voorzitter kan zich niet meer bedwingen; met een pijnlijk lachje zegt hij in de doodelijke stilte vol verwachting tot zijn tegenstander: „Maar zet dan toch eindelijk.”

En deze heft dan onder de doorborende blikken der omstanders het onnozele gezicht op en antwoordt: „Ikke? Maar ik weet niet wat ik zetten moet; ik heb het nog nooit gedaan.” S.

Menig meisje, dat als een poesje is tegenover jongelui, is een kat tegenover vrouwen.

Wie in het leven wil slagen make doortastendheid zijn vriend, ervaring z'n raadsman, voorzichtigheid zijn broeder en eerlijkheid tot z'n schutsengel.

Pandoeren.

Redacteur K. C. de Jonge, van Woustraat 112^{II}, Amsterdam
Alle mededeelingen deze rubriek betreffend, aan bovenstaand adres te richten.

Correspondentie:

J. P. B. te B. Wacht U nog een maand en U zult dan nadere uiteenzetting kunnen lezen. Wat Uw andere vraag betreft deze zal ik per brief beantwoorden. Zoudt U voortaan postzegel voor antwoord willen insluiten? J. T. R. te H. Wanneer U een vierkaart hebt, mag U geen drie- en vierkaart roemen. Een kaart mag maar éénmaal gebruikt worden voor roem, behalve „stuk”. Wenscht U een handl. pandoeren met reglement, dan s.v.p. f 0,68 zenden.

Auteursoplossing probleem No. 85.

- 1e Slag A H. 7, B H. 9, C H. 8, D H. V.,
2e „ B R.A., C R.H., D R.V., A R. 10,
3e „ B R.B., C H.A., D S.H., A R. 9,
4e „ C K. 8, D K.V., A K. 7, B K.B.,
5e „ D S.B., A S. 9, B H.H., C S.V.,
6e „ B S.A., C H. 6, D S. 8, A S. 7,
7e „ C R. 7, D K.A., A R. 8, B K.H.,
8e „ A H.B., B K. 9, C S. 10, D K. 10.

A heeft 2 slagen gekregen en verliest.

Auteursoplossing probleem No. 86.

- 1e Slag A H. 7, B H. 10, C H. 8, D H. 6;
2e „ B S.B., C H.H., D H.A., A S.H.,
3e „ D S. 9, A S. 10, B R.V., C H. 9;
4e „ C K.A., D K.B., A K. 10, B H.B.,
5e „ B K. 8, C R.H., D K.V., A K. 7;
6e „ D S.V., A S. 8, B R.B., C H.V.,
7e „ C S.A., D R.A., A S. 7, B R. 10,
8e „ C R. 7, D K. 9, A R. 8, B K.H.

PROBLEEM No. 95.

Ingezonden door den Heer G. Diepgrond, Amsterdam.
Piccolo Misère Ouverte Impériale (piccolo-praatje).

A
Harten 6, 8, Boer.
Klaveren 8, 10.
Schoppen 7, 8, 9.

D
Harten Vrouw, Heer.
Ruiten 9, Boer, Heer.
Klaveren 7, 9.
Schoppen Heer.

Troef: Harten.
A speelt Harten 8 en verliest.

B
Harten 7, Aas.
Ruiten 7, 8, 10.
Klaveren Boer, Vrouw, Heer.

C
Harten 9, 10.
Ruiten Vrouw, Aas.
Schoppen 10, Boer, Vrouw,
Aas.

Kijkkaart: Klaveren Aas.

PROBLEEM No. 96.

Ingezonden door den Heer G. C. Mank, Leiden.
Piccolo Misère Ouverte Impériale (piccolo-praatje).
Voorgekomen op een speelavond.

A
Harten 7.
Ruiten 7, 9, Vrouw.
Klaveren 7, 9, Vrouw.
Schoppen Boer.

D
Harten 10, Boer, Heer.
Ruiten Boer.
Klaveren Boer, Aas.
Schoppen 7, Aas.

Troef: Schoppen.
A speelt Harten 7 en verliest.

Volgorde der spelers D B C

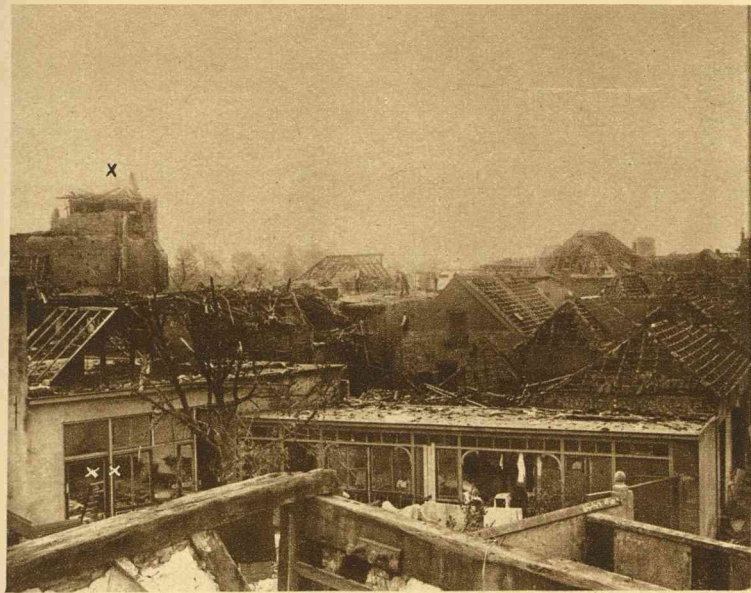
B
Ruiten 8, 10, Heer, Aas.
Klaveren 10.
Schoppen 10, Vrouw, Heer.

C
Harten 6, 8, 9, Aas.
Klaveren 8, Heer.
Schoppen 8, 9.

Kijkkaart: Harten Vrouw.

Oplossingen kunnen binnen 3 weken ingezonden worden aan het adres van den Redacteur dezer rubriek.

DE STORMRAMP IN HET OOSTEN VAN ONS LAND

De vorige week Maandag heeft een zeer hevige cycloonachtige wervelwind verscheidene plaatsen in het oostelijk gedeelte van Noord-Brabant, Gelderland en Overijssel op zoodanige wijze geteisterd, dat met alle recht gesproken kan worden van een nationale stormramp, die dit gedeelte van ons land getroffen heeft. Het angstwekkend en onheil-brengend natuurverschijnsel trad met zoo'n hevigheid en snelheid op, dat niemand tijd vond zich in veiligheid te brengen, zoodat er enkele dooden en honderdtallen meer of minder ernstig gewonden te betreuren zijn. Maar ook wie het er in de bezochte streek heelhuids afbracht, ziet zich toch in de grootste ellende gedompeld, daar al de moeizaam bijeengegaaide bezittingen in enkele minuten totaal vernield en naar alle windstreken verspreid werden. Inderdaad: er heerscht daar in dat gedeelte van ons land thans een ellende en er is daar een verwoesting, zooals wij die tot nu toe alleen maar kenden van heel ver weg: uit het oorlogsgebied of bij een aardbeving in Japan of een tornado in Amerika... En nu heerscht die ellende in ons eigen land, vlak bij ons, en men is er radeloos en weet niet wat te beginnen. Men heeft geen hoop meer, dan alleen die eene: dat de oproep om steun, die allerwege gehoord wordt, door mildvoelende

menschen zal worden beantwoord en dat men geven zal voor den landgenoot, wat men vroeger — en ook thans nog wel — gegeven heeft voor hen die buiten de grenzen in ellende verkeerden. Want alleen dan, als er gegeven wordt veel en vlug, zullen deze ongelukkigen, al moeten ze dan ook weer van voren afaan gaan beginnen, zich een nieuw bestaan kunnen scheppen en het ergste althans te boven kunnen komen. Daarom, volgt de ingeving van uw hart en geeft... veel en vlug! De schade bedraagt miljoenen, er is dus heel wat noodig! Onze foto's doen dit trouwens voldoende uitkomen, en zullen meer dan woorden, het mede-voelen onzer lezeressen en lezers opwekken. — De kieken hierboven werden een dag na de ramp te Borculo, het lieflijke plaatsje in den Achterhoek, dat het meest geteisterd werd genomen. Links ziet men (bij het kruisje) hoe de spits van den kerktoeren werd afgerukt. Ze kwam meters ver weg terecht in het huis, dat wij met twee kruisjes aangeven, en waar onze fotograaf een interieur-opname maakte waarop men o.a. den haan van den bewusten toren ziet, (zie rechter foto). De middelste foto geeft den burgemeester van Borculo, Jhr. de Muralt (X), die direct alle mogelijke maatregelen heeft genomen tot hulpverlening.

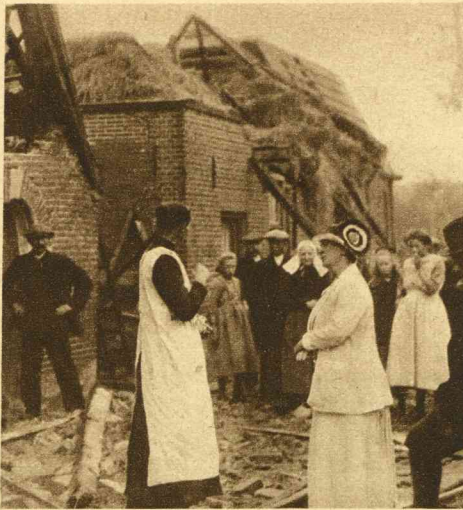
Waar de verwoesting in Borculo het grootst was: er is geen ruit meer heel, en geen huis heeft zijn dak meer.

Een landhuisje te Borculo dat volkomen met den grond is gelijk gemaakt. De weinige gespaard gebleven meubelen lagen wijd en zijd verspreid. De bewoner zelf werd gewond.

Intérieur-opname in de Protestantsche kerk te Borculo. Men ziet duidelijk, hoe groot ook hier de verwoesting is.

Woensdagsmorgens vroeg bezocht H.M. de Koningin de geteisterde streek. Zij onderhield zich met de slachtoffers en gaf een groote som gelds.

Een boerderij, die door den wind werd opgenomen en in een ander huis gesmeten werd. Van beide zijn natuurlijk niets dan puinhopen over.

Ook Didam is ernstig getroffen, zooals deze foto laat zien.

De verwoesting te Oldenzaal, dat eveneens hevig is geteisterd.

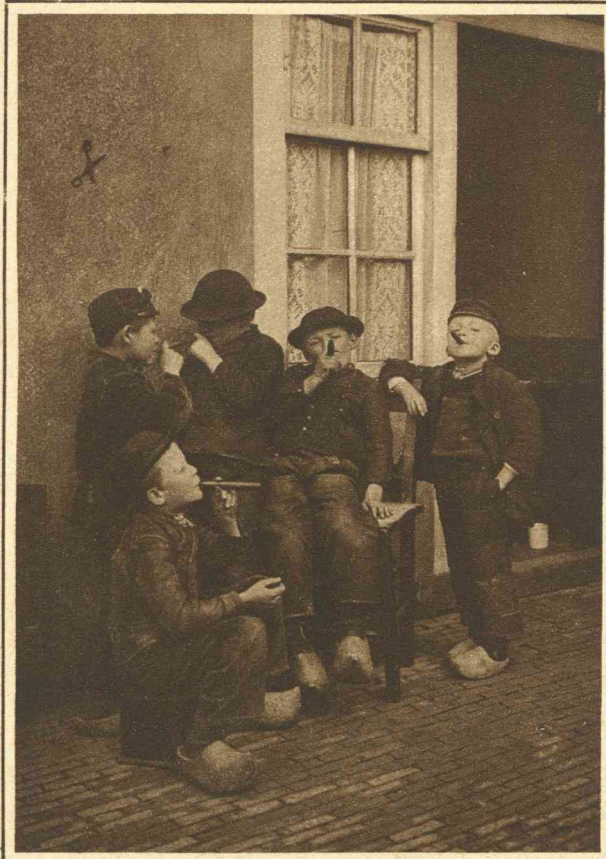
NAAR ZEELANDS

Boerderijtje op Walcheren

Tijdens de Kerkdienst

Walcherens Jeugd

Al an alle zijden door de zee omspoeld ligt Walcheren, een der eilanden van de provincie Zeeland, prijkkende op de wateren als een fraaie bloem op een schaal van zilver" — aldus begint de Gids van Walcheren, uitgegeven door de Vereeniging tot bevordering van het Vreemdelingenverkeer.

Weer anderen roemen het eiland als „Zeeland's tuin" en in beide uitspraken schuilt groote waarheid, want zelden zagen we schooner eiland van ons vaderland dan den westelijken uithoek van het Zeeuwsche land. 't Moet dan ook wel een groote pessimist zijn geweest, die eenmaal het rijmpje de wereld inzond :

„Zeeland — het is geen land,
Ik hou het met den heikant" —

of... hij heeft vergeten een bezoek te brengen aan het prachtige eiland met zijn imponeerend schoone duinenrij, zijn bekoorlijke bosschen, zijn lieflijk omzoomde akkers en weiden, zijn idyllische dorpkens en zijn indrukwekkende steden, rijk aan historische monumenten, vol gratie.

Telkenmale, wanneer we een bezoek brengen aan „Zeeland's tuin" worden we opnieuw getroffen door de werkelijke schoonheid van het land.

Hoe grootsch liggen daar aan de Noordzee die woeste, grillige duinen, welke den grimmigen waterwolf keeren om te beschermen de vruchtbare, welvarende landouwe.

Waar ge U ook bevindt, bij het eenvoudige dorpen Zoutelande met zijn huizekens als 't ware uitgestrooid aan der duinen voet of in de omgeving van het lieftallige Valkenisse, overal treft U de grootsche schoonheid van Walcheren's duingebied, slechts even onderbroken door den geweldigen Westkappelschen zeedijk, waar de geweldige vuurtoren in donkeren nacht zijn lichtende slagwieken draait over de duinen en de zee, welke daar voor U ligt, vol bekoring. Waar ge bij helder weer volop geniet van schitterende vergezichten naar Vlaanderen's kust, en bij ondergaande zon het rosse licht

flikkert in de ramen der villa's en hotels op de boulevards van de Belgische badplaatsen.

Hoe idyllisch ligt daar aan den duinrand de badplaats Domburg : de parel van Walcheren, het lieflijke dorp, droomend te midden van duin en bosch, een heerlijk plekje, als het ware door de natuur aangewezen tot rust- en herstellingsoord. 't Zijn sprookjestuinen, die prachtige landgoederen in de omgeving : Westhove, Duinbeek, Berkenbosch en andere, waarop de zich krachtig ontwikkelende badplaats met recht trotsch kan zijn.

Geniet daar van die bekoorlijke „manteling", de heerlijke omranding van het duin met zijn dicht struikgewas, welke zich vanaf het lieflijke zeedorp over een lengte van meer dan een uur gaans uitstrekt tot aan de bekende „Oranjezon".

Maar vergeet vooral niet een bezoek te brengen aan Walcheren's dorpenrits, welke verbonden zijn door die eigenaardige slingerende wegen, als 't ware loopende van hoeve tot hoeve, meestal beplant met frisch-geurende struiken en boomen.

Hier... temidden van deze welvarende landouwen droomen, gebouwd om de eeuwenoude verweerde kerktorens, vol architectonische schoonheid, de dorpjes : Aagtekerke,

Meliskerke, F

zooveel ander

En temidd

tevrede de boer

zeden en gewo

de traditie van

Hier is er

schapen karak

eenvoudige, ru

„gezapige" bo

omzoomd door

een groot pro

Volop geniet

bekoerlijke kle

wanneer op z

kleedij. Zóó b

schillen in ver

gebleven, zooc

welk dorpen

zijn stevig kos

broek; het bui

De broek vers

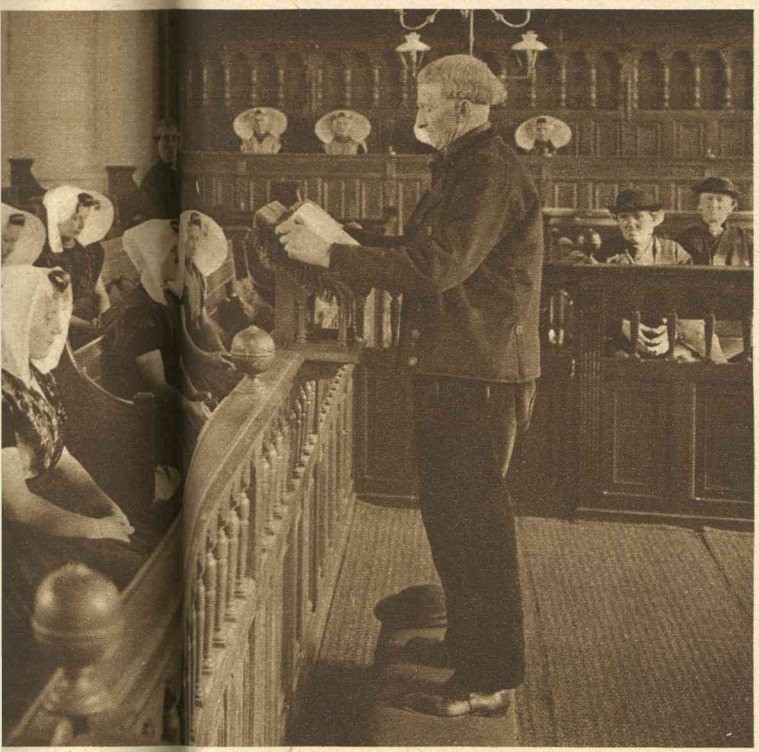

Romeinsche Brug. — Kasteel Westhove bij Domburg

Panorama v. Zoutelande

LANDS TUIN (WALCHEREN)

Tijdens den dienst

de boulevards

de badplaats
de dorp, droo-
k plekje, als
en herstel-
e landgoede-
Berkenbosch
de badplaats

de heerlijke
gewas, welke
an meer dan
„Oranjezon”.
en aan Wal-
or die eigen-
de van hoeve
de struiken

de landouwen
kerktorens,
Aagtekerke,

Meliskerke, Koudekerke, Souburg, Serooskerke en nog
veel andere.

En temidden van deze natuurweelde leeft er rustig en
vree de boerenbevolking, trouwhartig van aard, en die in
den en gewoonten, maar vooral in schilderachtige kleedij,
de traditie van het voorgeslacht getrouw is gebleven.

Hier is er de gastvrije Zeeuwsche boer met zijn recht-
schapen karakter, koning op zijn welvarend gebied: zijn
envoudige, rustieke groote boerenhoeve te midden van de
gezapige bouwakkers en de lachende, bloeiende weiden,
omzoomd door welriekende meidoorn en andere struiken:
een groot pronkje.

Volop geniet men op het platteland van de zoo eigenaardige,
keurlijke kleederdrachten: een weelde der oogen, vooral
wanneer op zon- en feestdagen alles pronkt in de beste
kleedij. Zóó bijzonder zelfs, dat de geringste kleedingver-
schillen in verschillende streken van dit eiland bewaard zijn
gebleven, zoodat de ingewijde u onmiddellijk vertelt uit
welk dorpken de „dracht” afkomstig is. De boer, gekleed in
zijn stevig kostuum van „castor” of „fries” in zijn langen
broek; het buis, waarover weer „de rok” — stijf in 't zwart.
De broek versierd met de vier groote zilveren bewerkte

broek- en klapstukken en zijn gouden knopen boven aan
den halsdoek bevestigd.

Vol frisheid en bekoring is de kleedij van het boeren-
meiske: de helder-wit gestreken muts met terzij de kurke-
trekkervormige gouden versierselen, waaraan op Zondag de
gouden „strikken” bengelen.

Hoe schittert het om den blanken hals gewonden bloed-
koralen snoer. Nauwsluitend is het donkerkleurig, laag
uitgesneden jakje met korte mouwen, waaruit de frissche,
gevulde armen prijken. De kleurrijke, met kanten afgezette
„beuk” over de borst verhoogt den schilderachtigen aanblik.

Op breeduitwaaierende rokken en lage, aardige schoentjes
wiegt de Walcherensche schoone: de „bloem” van het land.

Typisch is vooral, dat de jeugdige boertjes en boerinnes
reeds in hoofdzaak de kleedij van vader en moeder volgen,
doch in onderdeelen toch hiervan afwijken, welke groote
verscheidenheid juist het schilderachtige verhoogt.

Wie dan ook ten volle wil genieten van al die kleurige
kleedage, make op Zondag een uitstapje naar de ver-
schillende dorpen en gehuchten of wel hij brenge op Donder-
dag een bezoek aan de markt te Middelburg, wanneer een
groot gedeelte der plattelandsbevolking zich „naar stad”
begeeft.

Niet minder idyllisch is het eiland op een der feestdagen,
bijvoorbeeld „Pinkster-” of „Paschen-drie” (Dinsdag na de
feestdagen)... Dan ziet men de boerenbevolking rondrijden
„in heur beste spullen” met de keurig witgehuifde en kleurig
geverfde „veerenwagen”: een kijkje overwaard.

Of wel men neme een kijkje op de kermis en ringrijderij te
Oost-Souburg of Koudekerke, waar de geliefde volksspelen
in eere worden gehouden en waarbij
de jolijt hoogtij viert.

In een afzonderlijk artikel hopen we
U voorts te vertellen van de machtig
schoone bouwwerken van Middelburg
en Veere. Ditmaal echter wenschen wij
de(n) geachte(n) lezer(es) uitsluitend
te bieden de landelijke schoonheid
van „Zeeland's tuin”.
D.

In de duinen

Molen bij Domburg

Panorama van Walcheren

Bij Valkenisse. — Walcherens hoogste duin

VERMOEDENS VAN MISDAAD

door JERMYN MARCH

Geautoriseerde vertaling uit het Engelsch

5) aar bovenal, het was een welopgevoed gezicht. De uitgeputte trekken waren fijn besneden, zelfs de hand, die de pijp hield, was geen werkmanshand.

Sanderson's broeder? Nooit!

Wie dan? Wat was het verband tusschen hem en Simon Danvers? Welk punt in die connectie had plotseling verhoudingen bereikt, die het noodig maakten, dat er met dubbele geheimzinnigheid te werk werd gegaan?

Het was de eerste keer, dat er restricties waren gelegd op de gasten van huize Ashwynne om te wandelen waar ze wilden, en ze begreep, dat de man sinds twee jaar in het huisje bij de ijzermijn woonde. Was het een vriend van Simon, die in ernstige moeilijkheden was geraakt en hier aan den arm der wet trachtte te ontsnappen? Simon kon een goed vriend zijn, dat wist ze, maar toch had ze geen idee, dat zuiver altruistische motieven er hem toe geleid hadden, om zichzelf op deze wijze in moeilijkheden te brengen. Er was méér in dan dat.

Plotseling voelde ze, dat de omgeving van de ijzermijn eene plaats was om vlug te verlaten, zoo snel mogelijk, vóór iemand haar ontdekte. De atmosfeer van griezelige geheimzinnigheid, die het in het begin scheen te missen, drukte haar stempel op haar, zonder dat zij het van haar kon afschudden. Het rustige plaatsje, bradende in de zon, nam de gestalte aan van een gevangenis, en de nietsdoener op de bank werd een tragische persoonlijkheid.

Zijn gezicht kwelde haar, toen zij zich haastig terugtrok uit het kreupelhout; de wijldheid van de blauwe zee, die uitgespreid voor haar lag aan de andere zijde van de glooiing, trof haar door de bijna pijnlijke tegenstelling in haar onbelemmerdheid. Zij haastte zich ondanks de warmte, terwijl zij langs de rotsen afdaalde naar het strand.

HOOFDSTUK IV.

De twee bezittingen Ashwynne en Merrowby grensden aan elkaar, en de zwemgelegenheid was altijd gedeeld door de Berricks en de eigenaars van Ashwynne.

Toen Viola Heathcote de afdalende rots bereikt had, bemerkte ze, dat ze niet een eenzame zwemster zou zijn dien middag. Blanche Berrick kwam juist uit een van de tentjes naar buiten; haar magere, tengere figuur, bekleed met een donker Oxford blauw zwempak, en heur haar volkomen verborgen onder een rood gummi badmuts.

Op het geluid van Mrs. Heathcote's roep draaide zij zich om. „Hallo!” riep ze uit. „Wat ben jij ongewoon energiek vandaag!”

„Ja, wel een beetje,” gaf Viola toe, „maar alle anderen waren vroolijk bezig en ik verveelde me. Ik dacht, dat een bad me verfrissen zou. Wacht op me, wil je?”

„Goed, als je niet te lang werk hebt, met je haar netjes te maken en kousen aan te doen en meer zulken onzin,” gaf Blanche Berrick te kennen als een, die uit ondervinding sprak over de gereedmakerijen van haar vriendin voor ze te water ging. „Ik moet even over vier thuis zijn, want de Dower House-menschen komen theedrinken.”

„Ik ben binnen vijf minuten klaar. Ga buiten zitten en praat tegen me.” Viola verdween in een andere tent, en haar stem werd gehoord, gedempt door het snelle uitdoen van kleeren over haar hoofd. „Heb je die menschen al gezien? Hoe zijn ze?”

Blanche, haar armen om haar knieën, haar teenen gravend in het warme zand, glimlachte over den niets vermoedenden toon. Ze had er de lucht van, dat haar antwoord Mrs. Heathcote niet bevallen zou.

„De oude dame is zooals Denys reeds gezegd had, een oude draak om aan te zien. Maar de dochter — de dochter, mijn waarde — kan niet meer of minder

beschreven worden dan als de heldin uit het sprookje, die door den draak bewaakt wordt.”

„Goeie Hemel!”

Er was een zwijgen. Viola had klaarblijkelijk een punt bereikt bij haar ontkleeden, dat al haar aandacht noodig had. Toen: „Je bedoelt . . . ze is knap?”

„Neen, dat bedoel ik niet.” Het antwoord van de andere was kortaf. „Knap is een te zachte uitdrukking. Wacht maar eens tot je haar ziet; of liever, wacht niet. Ga met me mee voor de thee, en help me, om haar prettig bezig te houden, terwijl Denys beleefd is tegen de draak.”

„De gang van zaken hoorde andersom te zijn,” bracht Mrs. Heathcote in.

„Niet wat Denys betreft,” merkte zijn zuster zonder erg op, en haar lichte toon gaf haar vriendin geen argwaan, dat zij bezig was zich te overtuigen, dat dit nog steeds zoo waar was, als het tot nog toe geweest was.

Twee dagen geleden was zij met haar broeder een visite gaan maken in het Dower House; en dit bezoek was niet geweest zooals de gewone, plichtmatige visites, waarheen zij dezen weerspannigen jongeman placht heen te slepen.

Op het eerste gezicht van Helen Carmichael had zij begrepen, met welk een verwonderlijk gemak zij Denys voor deze bijzondere visite „ingepalmd” had. Hij had

vorm van sport. Een half uur later waren ze weer aangekleed en gingen ze op stap naar Merrowby Hall — een mooie wandeling door bosch en weiden, waar op de paadjes geen „Verboden Toegang” stond.

In een van de weiden graasden jonge paarden en Viola gebruikte de gelegenheid om het gesprek te brengen op het oude ren-paard bij de ijzermijn. Ze was nieuwsgierig om te weten, of er eenige geheimzinnige verhalen bestonden over die plaats door uitlatingen uit den volksmond.

Dit bleek niet het geval te zijn. Niemand scheen een denkbeeld te hebben, dat de broer van Sanderson iemand anders was, dan waar hij voor uitgegeven werd. Niemand had hem ooit buiten den omtrek van de hut gezien, maar dit werd nauwelijks opgemerkt. De man was, wat het volk noemde een „halve gare” en zijn verstandelijke vermogens wekten hoegenaamd geen belangstelling in hun boerenkoppen. Een „halve gare” was een gewoon verschijnsel in ieder klein dorp waar ze veel onder elkaar trouwen. Waarschijnlijk had niemand hem ooit gesproken, of hem zelfs maar van dichtbij gezien. Het beruchte kwade humeur van Belshazzar hield onaangename bezoekers of indringers op een afstand van het eenzame huis.

Viola stapte verder af van het onderwerp. Er wachtte haar nog meer dat haar brein volop kon bezighouden, bij Merrowby.

De thee werd juist klaargezet op het grasveld, toen ze door het struikgewas van het park aankwamen.

Een groep statige ceders stond niet ver van het huis, en tegen het donkergroene loof kwamen de warme roode stenen van het oude, 17de-eeuwsche gebouw met zijn hooge, smalle, wit-omlijste ramen en gebeeldhouwde deur, goed uit. Een beetje op een hoogte gebouwd, glooiden grasvelden en tuinen naar achteren weg, naar het dichte bosch en de prachtige blauwe en paarse kleuren van de bosschen en heide in de verte. Het was een mooi oud gedoe; Blanche kon niet ten onrechte zich benauwd voelen bij het denkbeeld, dat zij haar plaats als meesteres zou moeten opgeven. Maar om haar recht te doen wedervaren, miste haar ontvangst van de Carmichaels, toen zij even later aankwamen, niets aan opgewektheid.

Er was echter een zekere stijfheid, te bespeuren bij de oudste bezoeker. Viola dacht, dat zij zich verlegen voelde, door nog iemand anders bij de thee te vinden dan alleen haar gastvrouw en gastheer, en zij zat te denken, of zij mis-

schien een van die ontzettend verlegen menschen was, voor wie iedere nieuwe kennismaking een ware beproeving is. Dat soort menschen verbergen hun verlegenheid onder vreesaanjagende stijfheid. Zij was echter een beetje op haar teenen getrapt toen zij bemerkte, dat die stijfheid er niet minder op werd. Zij beriep zich nogal op haar gemak van „met iedereen te kunnen omgaan”. Maar ze had een gevoel, dat ze met deze leelijk uitziende oude vrouw, wier gestrenge trekken nog verhard waren, nadat ze aan elkaar waren voorgesteld, nooit een stap verder zou komen. Als het niet zoo onmogelijk klonk, zou ze gezegd hebben, dat de klank van haar naam Mrs. Carmichael deed verstijven.

Zeker was het, dat ze zichtbaar geschrokken was toen Blanche de andere gast, die zij klaarblijkelijk in 't eerst niet gezien had door de schaduw van den boom waar zij onder zat, aan haar voorstelde.

Haar dochter was heel vriendelijk, hoewel, men zou in haar stem een vragende ernst hebben kunnen opmerken, als zij tegen Mrs. Heathcote sprak, en die was er niet, wanneer ze met de andere twee praatte.

Het had geen invloed op haar heele wijze van doen, die een mengsel was van kinderlijken eenvoud en een vrijwel ongewone waardigheid bij een zoo jong meisje. Nauwelijks twintig zou men haar schatten; en Viola zeide tot zichzelf, dat Blanche „afschuwelijk” gelijk had gehad, toen zij geweigerd had de nieuweling slechts „knap” te noemen.

Ze was net een gekleurde prent van Dulac. Het was iederen man te vergeven als hij haar aanstaarde, zooals Denys Berrick het op 't oogenblik deed, iederen man, behalve Denys Berrick.

Helen Carmichael scheen zich niet bewust te zijn, welken indruk ze maakte — onbeschaamd onbewust, noemde de oudere vrouw het bitter. Ze genoot van haar thee fnet een openhartige waardeering van den Devonshire room en de dikke aardbeien.

(Wordt vervolgd)

Rozen

Een mooie foto, ons door een onzer trouwe abonnees ter reproductie in „Panorama” afgestaan.

van te voren meer knappe meisjes ontmoet, en zij was er gewoon aan geraakt, dat zij weinig indruk op hem maakten, maar de schoonheid van dit meisje, die ongewoon was en on-Engelsch, had ontegenzegglijk een oppermacht over de gewone alledaagsche knapheid. Je kon er niet over redetwisten, het was zoo. Of liever, zij — Blanche — was in de zitkamer blijven zitten met Mrs. Carmichael, terwijl de eigenares van die verwonderlijke en vreemde schoonheid den tuin rond gewandeld was met Denys.

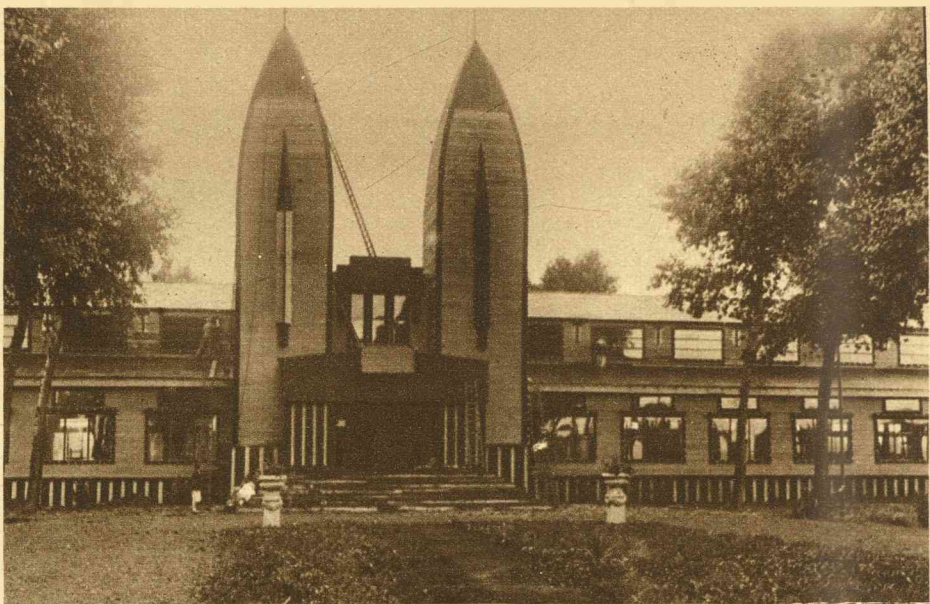
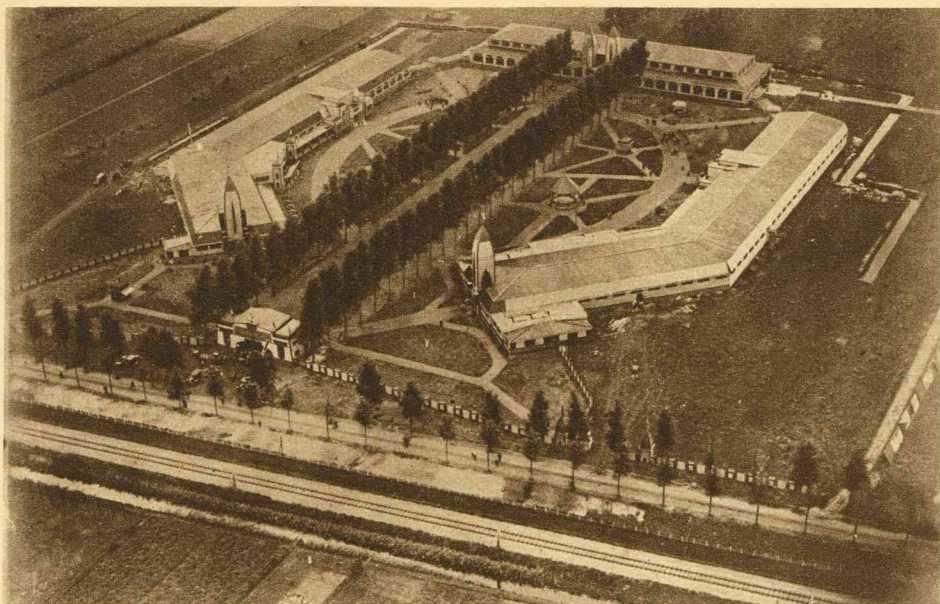
De zuster van een eenigen broeder, die tot nu toe zich absoluut onbetuigd had gelaten voor het vrouwelijk schoon, is geneigd in haarzelf een onverwachte hoedanigheid voor jaloerschheid te ontdekken, wanneer hij voor het eerst teekenen vertoont om van dien heilsstaat af te vallen.

Maar Blanche schreef deze eerste gevoelens van onrust niet toe aan jaloezie; het scheen haar zuiver en alleen de natuurlijke onrust te zijn van iederen naasten bloedverwant van een gefortuneerden jongen man, wanneer de komst van een vreemde van nergens vandaan, zonder geloofsbrief, plotseling een duidelijke afwijking geeft van de gewone wijze van handelen van bovengenoemden jongen man.

Viola trok het gordijn van haar tent terzijde en trad naar buiten — een visioen van helder rood en wit en koperkleur, gestoken in een zeer kort, groen zijden gewaad; een blauw en groen gestreepte das geknoopt om haar prachtig haar.

Ja, ze was knap genoeg — dacht haar vriendin, terwijl ze opstond en ze samen over het strand liepen; maar Blanche was er van overtuigd, dat haar broeders hart ook nooit maar even sneller geklopt had voor de overdachte pogingen om hem te bekoren, die aan haar waakzaam zusterroog niet ontsnapt waren.

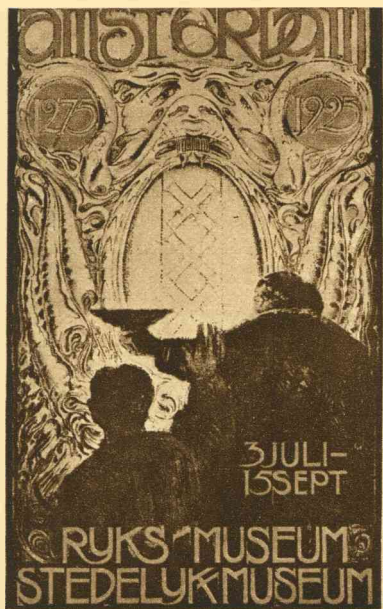
Zij aan zij zwommen zij naar de drijvende vlotten, waar Viola lui lag uit te rusten in de zon, terwijl Blanche dook en alle mogelijke verschillende slagen oefende, met die energie, die ze betrachtte bij iederen

De internationale tentoonstelling voor de Schoen- en Lederindustrie te Waalwijk

Van 22 tot 31 Augustus a.s. zal de Bond van Schoenfabrikanten in Waalwijk zijn 25-jarig jubilé vieren door het houden van een internationale tentoonstelling. Door de vriendelijkheid van het bestuur waren wij reeds de vorige week in de gelegenheid een kijkje te nemen op het uitgebreide expositieterrein met zijn magnifieke gebouwen, zijn fraai-aangelegde tuinen enz. Hetgeen wij zagen vervulde ons werkelijk met bewondering voor het initiatief en de voortvarendheid der voormannen uit de schoen- en lederindustrie. Hoewel deze industrie

de laatste jaren sterk van de malaise geleden heeft, heeft men toch de handen niet in den schoot gelegd maar met alle mogelijke middelen getracht het hoofd boven water te houden. Dat men hierin geslaagd is, bewijst het resultaat, dat in deze geweldige tentoonstelling is belichaamd. — Hierboven links: een door de K.L.M. gemaakte luchtfoto, die een fraai overzicht geeft van de terreinen met de schitterende gebouwen. De rechter foto brengt een der fraaie hoofdgebouwen in beeld.

De tentoonstelling in het Rijksmuseum te Amsterdam

Als een laatste herinnering aan de zeer bijzondere tentoonstelling die in verband met het 650-jarig bestaan van Amsterdam, tot 15 September a.s. in het Rijksmuseum en het Stedelijk Museum wordt gehouden beelden wij hierboven het fraaie door Huib Luns geteekende kleurige affiche af, dat reeds sinds geruimen tijd de aandacht van den voorbijganger wekt. Hetgeen men in den rechterbenedenhoek ziet afgebeeld is een fragment uit Rembrandt's Claudius Civilis, dat door de Zweedsche Academie van Vrije Kunsten voor de Tentoonstelling is afgestaan.

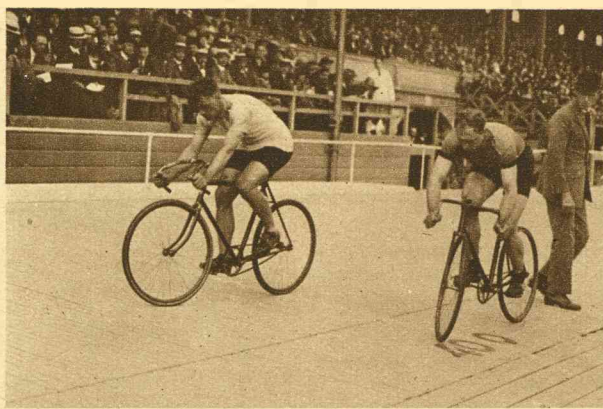
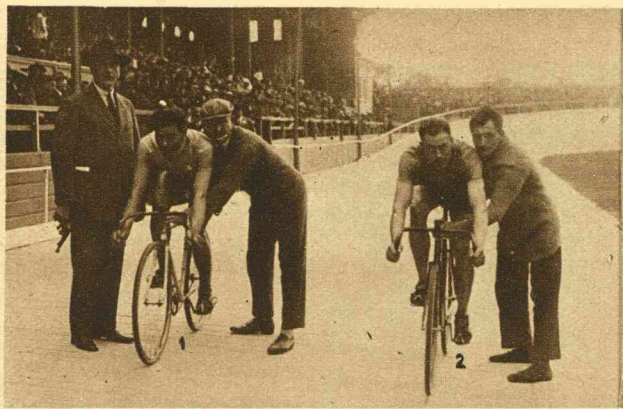
De zesde verjaardag van de Grondwet van Weimar

is de vorige week met veel praal gevierd. Onze foto werd genomen voor het Rijksdaggebouw te Berlijn, terwijl Rijkspresident Hindenburg (x) de eerecompagnie inspecteert alvorens het gebouw binnen te gaan waar een plechtige zitting door den Rijksdag werd gehouden.

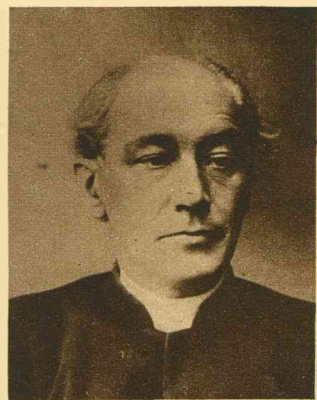
Briand te Londen

De vorige week heeft Briand, de fransche minister van Buitenlandsche Zaken, te Londen een conferentie over de veiligheid gehad met Austen Chamberlain. Volgens de officieele communiqués is men weer tot volledige overeenstemming gekomen.

Om 't wereldkampioenschap Wielrennen

Zaterdag en Zondag l.l. hadden te Amsterdam de wedstrijden plaats om het wereldkampioenschap wielrennen op korten afstand voor pros en amateurs. Het kampioenschap voor amateurs werd gewonnen door den Hollander Jaap Meyer (zie linker foto), dat voor pros door den Zwitser Kaufmann (foto geheel rechts). De middelste foto's geven (links) de Hollanders Jaap Meyer (1) en Mazairac (2) die in de finale uitkwamen, en (rechts) de start van den strijd tusschen den Hollander Piet Moeskops en den Franschman Schilles. Door dezen strijd te winnen, plaatste Schilles zich in de finale der pros.

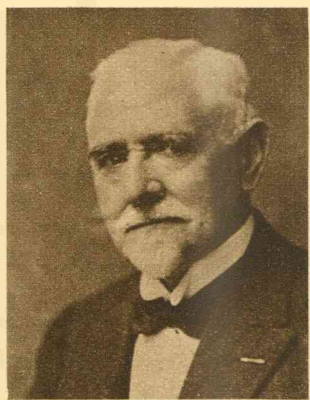
Mgr. J. A. S. v. Schaik,

President van het Seminari te Culemborg, vierde Zondag l.l. onder vele blijken van belangstelling zijn veertig-jarig priesterjubileum.

Het bezoek van de leden der Nederl. Christelijke Reisvereniging aan het Volkenbondsgebouw te Genève. In het midden prof. Lorentz (x, links) en prof. v. Hamel (x, rechts), Nederlandsche leden van de Volkenbondscommissie.

(Foto v. Doorne, Rijswijk)

Jac. v. Oversteeg †

Op bijna 74-jarigen leeftijd is te Amsterdam overleden de heer Jac. van Oversteeg, amanuensis der Vrije Universiteit aldaar.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

iets over de Mode

AL is nu reeds volop zomer geworden en te Parijs heeft de groote uittocht naar buiten plaats gehad: naar de bergen, naar de zee vooral.

Voor de vrouw, die naar de bergen gaat, tenminste wanneer het niet is naar een der vele badplaatsen, is het vraagstuk van het toilet niet zoo moeilijk. Al zijn de Fransche vrouwen niet zulke natuurliefhebsters als de Hollandsche en gaat ze meer naar buiten om in het zonnetje te zitten borduren of dood op haar gemak een paar maal daags een wandelingetje te maken en voelt ze weinig voor het ondernemen van voetreizen, toch weet ze op haar manier nog wel van de natuur te genieten en speelt haar garderobe hierbij niet zoo'n groote rol als voor haar zusters, die de luxe-badplaats bezoeken.

Met een jumper van lichte kleurige wol, met korte mouwtjes en die zij op een geplisseerden rok van wit cheviot draagt, met een paar nette japonnetjes waarvoor vooral veel van dat gebloemde katoen wordt genomen, dat bij ons voor slaapkamer-gordijnen wordt gebruikt, — zoo enorm zijn de bloemen en fel de kleuren — is ze al gauw klaar.

De vrouw, die echter naar de badplaats gaat, komt er heel wat minder gemakkelijk af. Weken en weken is ze bezig geweest om kleermakers, modistes en groote modehuizen af te loopen om te passen en alles uit te zoeken, en dit is geen kleinigheid! Bijv. het laten aanmeten van een japon is voor een Française een heel wat ernstiger bezigheid dan voor een Hollandsche. De Hollandsche

Najaarschoedje van zwart vilt met lichtbruin gekleurd ripslint gegarneerd. In den opgeslagen rand een rijl van imitatie-diamantjes.

gaat één keer passen, waarbij ze dan langzaam om-en-omdraait, de armen opheft, een stap vooruit en een stap achteruit doet en klaar is Kees. Heeft ze een goede naaister, dan kan zij haar japon dragen, zoodra deze is thuis bezorgd en zoo is zij verder van alles af. Bij een Française gaat dit echter héél anders. Wanneer een Fransche vrouw, die zich bij een eerste modiste kleedt, een japon past, dan maakt ze in die japon al de bewegingen, neemt ze alle houdingen aan, die in het dagelijksche leven kunnen voorkomen. En in de geregen japon doet ze niet alleen twee stappen vóór- en achteruit, maar ze gaat er mede zitten: gewoon alsof ze in een schouwburg zit, met over-elkaar geslagen knieën, zooals ze doet, wanneer ze 's avonds een sigaret rookt; ze buigt er mede over een balustrade om naar beneden te kijken; gaat er een trap mede op; doet eenige walspassen, kortom, neemt alle standen aan, die zij mogelijkerwijze in de japon zal aannemen. Eerst wanneer bij dit alles de lijn onberispelijk blijft en er zich geen enkel overbodig plooietje vormt, dan eerst is zij tevreden over „de coupe” van haar japon of mantelpak. Men begrijpt hoe lang het duurt eer een dergelijke vrouw niet alleen haar kleren maar ook alles wat daarbij hoort als: schoenen, waaiers, zakdoekjes etc. etc. heeft uitgekozen.

En wat wordt er door al die vrouwen nu voor nieuws gedragen? De modellen der japonnen, die in het voorjaar zijn gelanceerd, worden op het oogenblik nog steeds gedragen en zullen zich ook in het najaar blijven handhaven. Dus: wijde maar korte rokken met volants en fijne plooi-tjes, vooral veel fijne plooi-tjes, die soms tot figuren, zelfs bloemen worden verwerkt. En de stof der japonnen? Mousselines met kleurige bloemen bezaaid, crêpe's in alle tinten en voor de avondtoiletten goud- en zilverkleurige lamé-stoffen. Ook hiervan blijven de rokken heel kort en grappig is het dan om aan zulke japonnen toch nog een sleep te zien dragen, die dikwijls aan den schou-

Gekleede japon van okerkleurige venetiaansche kant en bewerkte tule, gedragen op zwart satijnen onderjapon. Opmerkelijk is de laag aangezette en rondom ruime rok.

der wordt vastgehecht. De décolleté's zijn ongelooflijk lang. Zóó laag soms, dat ze aan het lijfje het aanzien geven van een overgooier waaronder men het blousje heeft vergeten om aan te trekken. De armsgaten zijn dan eenvoudigweg tot het middel uitgehold en de twee lappen, die rug en voorstuk moeten voorstellen, worden onder den schouder heen bijengehouden door banden, rijk met briljanten bezet. Het schijnt nu werkelijk ernst te worden met de „bloemenjaponnen” waarvan ik er dit voorjaar een op een mode-show bij Poiret gelanceerd zag. Er kwam toen n.m. een snoezige mannequin binnen, die een nog snoeziger japonnetje droeg: een jurkje van paarse voile, waarvan het lijfje geheel met boschvioletjes was bezet terwijl zich ook op den rok guirlandes van deze bloemen bevonden. En zoo ziet men ze op avondpartijen en diners meer en meer dragen in rose, in koraalrood, in bleekgeel, terwijl het satijnen of tulen fond van de japonnen met rozen, met vergeetmijnielen, kamillen of welke andere teere bloemen ook zijn verwerkt.

De hoeden blijven klein, al tracht men dan ook om hier en daar den grooten hoed te lanceren. Of ze van stroo of vilt zijn, zeer nieuw is het om den breeden rand te

Middagjapon van kasha naturel met gespleten voorpand en aangeknipte godets.

omboorden met fluweel, en dit fluweel, wanneer men het om den bol legt, van voren of schuins op zijde tot strakke kroken te trekken, zoodat men een soort van schelpvormig ornament verkrijgt. Mooi vind ik deze wijze van opmaken niet, al is het zeer en vogue. Ook worden veel hoeden uit twee stoffen samengesteld: de rand van stroo of vilt, terwijl de bol met zijde in dezelfde of een andere kleur wordt overtrokken.

Een zeer belangrijke rol vervult op 't oogenblik natuurlijk de parasol. O, de korte paraplu'tjes en parasols met de stevige stokken vieren natuurlijk nog hoogtij, maar het overtrek, dat eerst enkel van randen of ruiten was voorzien, wordt nu overvloedig geborduurd. En zoo ziet men ze met kleurige randen van stramienwerk, met een rand en bovenstuk van rijen opgerimpelde lintjes in een andere kleur. Ook de parasols van stroo en raffia met allerlei tinten beschilderd vinden veel aftrek. Maar het meest elegante is toch het zonnescherp van struisveeren, dat slechts door een vrouw kan worden gedragen wier toilet tot in het uiterste verzorgd en luxueus is.

Wat hier op het oogenblik zeer veel gedragen wordt, zijn de gebatikte zijden sjaals. De fabrikanten hebben de bestellingen in het voorjaar niet afgekund en alom ziet men die mooie soepele foulards over de schouders hangen. Ook de Spaansche sjaal in wit of zwart merinos met groote bloemen geborduurd, is een geliefd kleedingstuk, dat soms op een zoodanige wijze om het lichaam wordt gedrapeerd, dat het den avondmantel vervangt.

In de bontmantels belooft dezen winter een groote variëteit van modellen te zijn. Behalve dat ze zich door hun klokmodel of door breede volants bij de japonnen

Steekhoed van zwart paardenhaar met fantasie van fel-gekleurde viltbloemen gegarneerd.

aansluiten, ziet men er waarvan kraag en mouwen met randen van zijde-borduursel zijn afgezet of waarvan kraag, opslagen der mouwen en volant van onderen uit een andere soort bestaan.

In de taschjes is weinig verandering gekomen sinds ik ze den laatsten keer zag: de taschjes met stramienborduursel, met goudgalon bestikt of met een bloem van struisveer bedekt, worden nog steeds veel gedragen. Heel nieuw is het echter om een taschje te nemen dat een geheel vormt met handschoenen en kraag, ceintuur en manchetten van het mantelpak, waarbij het gedragen wordt. Zoo zag ik er een van bruin juchtleider, dat met lichtblauwe blokjes was geborduurd en dat gedragen moest worden bij een manteltje en handschoenen, waarvan kraag, ceintuur, manchetten en opslagen uit hetzelfde leder met dezelfde versiering waren versierd.

Ook de lage schoenen, waarvan de punten iets minder smal zijn geworden, blijven in de mode. Laarzen ziet men weinig. De lage schoenen, die veelal uit twee soorten leder zijn samengesteld bijv.: juchtleider met slangenleder, zijn donkerder dan de japonnen, waarbij ze gedragen worden.

En nu de zakdoekjes? Ook hierin viert de „tint” hoogtij. Men ziet ze in alle kleuren vanaf mauve tot helgeel, van groen tot lila en terwijl het eerst een kleurige randje was dat het witte zakdoekje versierde, is het nu het witte randje, dat op allerlei wijzen in het gekleurde fond wordt verwerkt, in blokjes, strookjes, punten enz.

En het allerlaatste mode-snuifje? Dat is om den horloge-armband niet meer om den pols maar om den enkel te dragen. Ik heb er nog geen vrouw mede gezien, maar degenen, die de dure avondgelegenheden bezoeken en het dus kunnen „weten”, beweren dat het beelderig staat, vooral wanneer een vrouw met haar enkel manoeuvreert om op haar uurwerk te kijken.

UIT 'T GEDRANG

DOOR THÉRÈSE HOVEN

TWEDE BOEK — NA JAREN

10)

En ze heeft nooit van hem gehoord, zelfs niet op haar achttienden verjaardag, toen ze den heelen dag door, er telkens naar uitkeek. Geen cadeau, geen bloemen, geen brief of telegram van Cor

Dat was een bittere druppel in haar feestbeker. Natuurlijk gelooft ze hem ze heeft hem nooit anders dan volkomen waarheidslievend en oprecht gekend.

Wie zou zijn brieven hij schrijft immers *zoo dikwijls* weggenomen onderschept hebben, zooals het heet? Maar, dat was toch een schandelijke oneerlijkheid, stond gelijk met stelen.

Met een zucht neemt ze den brief, onsamenvattend, en daardoor levendig en spontaan, weer op en leest ze :

„Ik ging niet uit vrijen wil uit het huis, waar jij verwacht werdt. Zooals ik je schreef, maakte Arnoud van een valsch gerucht, dat over mij liep, gebruik om mij, bij mijn vader en ook bij jouw moeder, verdacht te maken.

Hij wilde mij wegwerken, omdat mijn opvattingen over de sociale verhoudingen in de fabriek anders waren dan de zijne en ik alles wilde doen om den afstand tusschen den werkgever en den werknemer, zooals men vroeger zei : tusschen den patroon en den arbeider, te verminderen. Arnoud was een tiran; in zijn dom conservatisme, wel vijftig jaar ten achter. Ik was meer doordrongen van den geest en de nooden van den tijd, die allen arbeid gelijk stelt. Hij noemde mij rood! Van zijn bekrompen standpunt een scheldnaam.

Het kostte hem geen moeite mijn vader te overtuigen, dat ik een gevaar voor de fabriek was.

Och! waarom dit te herhalen? In 't begin van mijn ballingschap zette ik je alles uitvoerig uiteen, doch toen ik nimmer antwoord kreeg, liet ik niet meer van mij hooren. Wie weet, ontving je wel ooit mijn brieven of belette men je er op te antwoorden. Het een was zoo erg als 't andere. Mogelijk had ik je, op de een of andere manier, door een tusschenpersoon, kunnen bereiken en had jij mij, langs denzelfden weg, kunnen antwoorden, maar wij beiden haatten alle geheimzinnigheid, een der vele punten van overeenkomst, die er tusschen ons waren.

En ik vond er iets lafs en onridderlijks in, om je in zoo iets te betrekken.

Magda mijn aangebeden zusters! Laat me het nog eens zeggen! Ze hebben je mij niet gegund. Je moeder vond mij niet goed genoeg voor je. Misschien had ze gelijk.

Nu zou ik 't zeker niet zijn; toen nog wel, dat zweer ik je bij onze reine, onschuldige kinderliefde. Want jij hadt me ook lief en niet enkel alseen zuster, maar jij waart een Freule en ik een burgerjongen in 't oog van je moeder.

Och! ik vergeef haar die bekrompenheid, want waren mijn vader en broeder niet even bekrompen in andere opzichten? Wij beiden hadden zooveel hooger gestaan. Ik had steeds een ruimeren blik en, onder mijn leiding, zou je dien ook gekregen hebben. Je zoudt een pracht-vrouw geworden zijn, Magda!

Je ziet, de enthousiast in mij is nog niet dood en dat, waar 't jou geldt. Ik voel mijn wreedheid door je dit alles te schrijven, maar ik kan niet anders, eerst moest je je ouden makker terugvinden door een blik in zijn ziel te slaan, vóór ik je het eigenlijke doel van dit schrijven openbaar.

Je weet het voornaamste ik sta op het punt van weduwnaar te worden met een kind, waar ik niet voor zorgen kan. Door de lange ziekte mijner vrouw is alles op, wat ik, met zooveel moeite, voor haar gespaard had.

Als ik haar over enkele dagen of weken? wie zal 't zeggen, naar haar laatste rust zal hebben gebracht. . . . zal ik nauwelijks genoeg over hebben om de loopende schulden te betalen. Ik zal dan zien als stoker op een schip naar Amerika te komen en mij trachten te redden, denklijk naar Argentinië of Canada. In de Vereenigde Staten nemen ze geen

landverhuizers meer aan, en daar zal ik feitelijk toe behooren.

Je begrijpt, dat ik er mijn kind niet aan bloot kan stellen. Ik moet, vóór ik de groote reis onderneem, eerst een veilig *home* voor haar hebben gevonden en nu kom ik met de innige bede tot je om je over het weesje te ontfermen, haar een plaats in je huis en in je hart te geven.

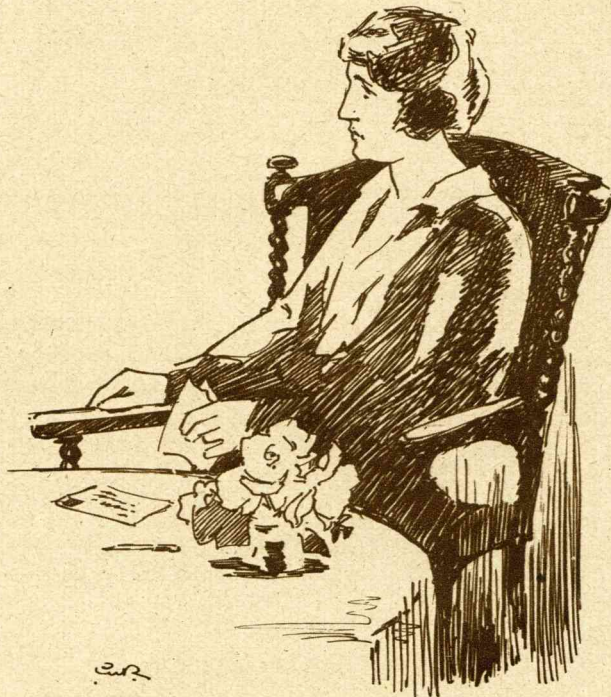
Ik weet door een van de *employé's* aan de fabriek, met wien ik steeds in briefwisseling ben geweest, dat je niet getrouwd bent en in de Villa woont.

Als je mijn verzoek inwilligt, zal hij mijn dochtertje halen en haar bij je brengen, doch eerst na den dood harer moeder; ik wil die twee niet scheiden, vóór een machtiger wil dan de mijne het doet. Ze zijn zoo innig aan elkander gehecht. Het kind zal den dood harer moeder ook beter dragen, als ze het heeft zien gebeuren.

Ik behoeft je niet te vragen goed voor haar te zijn, ter wille van je jeugdvriend.

Schrijf mij even je antwoord.

Nog één ding moet mij van het hart. Denk niet, Magda, dat ik je, zelfs door mijn huwelijk, ontrouw in den reinen zin van het woord ben geweest; ik

Roerloos, met starren blik, blijft Magda in gepeins verzonken.

trouwde met mijn vrouw, niet uit liefde of hartstocht, maar uit medelijden, omdat zij door een ander verlaten was.

Als je meer hieromtrent wilt weten, zal ik het je schrijven, maar er zijn redenen, waarom ik dit, althans nu, niet noodig vind.

Nu kan ik je niets meer zeggen omdat er zoo heel veel voor je in mijn hart opwelt. Vaarwel

Je Cor. —

Roerloos, met starren blik, blijft Magda geruimen tijd in gepeins verzonken na het lezen van dien langen, treurigen brief. Haar brein is het denken niet meer gewend. Ze heeft maar voortgeleefd in voorname afzondering, zonder te beseffen, dat zij schromelijk haar plicht als beredeneerd wezen verzaakte.

Ze is als een roestig mes, dat men niet meer slijpen kan, als een verwaarloosd muziekinstrument, waarvan de snaren ontbreken, als een veer, die verlamd is en nu, opeens, staat ze voor een levensraadsel, dat zij moet oplossen en waar ze haar volle activiteit voor noodig heeft.

Eerst moet ze alles begrijpen; zelfs tot haar ongeofende hersenen dringt het door, dat Cor's brief wel heel spontaan, doch niet duidelijk is.

In 't begin beschuldigt hij zich zelf van verwaarloozing en iets verder schrijft hij over brieven, door hem gezonden. Dan is het beeld, dat hij van zich zelf en zijn omstandigheden geeft, verre van helder.

Och! maar dat doet er toch eigenlijk niet toe!

Als er een ongeluk gebeurt is het nutteloos tijd verliezen om de oorzaken er van na te gaan, helpen en dat spoedig is het eenige en dat moet zij nu ook doen.

De manier, waarop Cor dit van haar verlangt, is zeker niet de gemakkelijkste; een kind in huis te nemen zou een geheele ommekeer in haar leven ten gevolge hebben, en dat zal hij toch wel bedoelen. Niet dat ze het ergens uitbestedt. Eigenlijk zou dit voor het kind zelf gelukkiger zijn. Magda overschat zich zelf geenszins en begrijpt wel, dat haar huis voor een kind

geen prettig home zou zijn en zijzelf geen vroolijke gezellin. Trouwens, Conny vertelt het haar dikwijls genoeg. Haar benaming: „fossieltje” is er het afdoende bewijs voor.

Zou zij geschikt zijn een kind op te voeden met levensblijheid en levensmoed?

Haar eigen opvoeding liet in dat opzicht, helaas! maar al te veel te wenschen over.

Haar vader bekommerde zich niet veel om haar; zijn aanvallen van teederheid en belangstelling waren te sporadisch om er een lieve herinnering aan bewaard te hebben. Moeder liet haar meest aan *bonnes* en later aan gouvernantes over, zonder voldoende na te gaan of deze wel geschikt waren voor haar vertrouwenspost.

Hoewel 't geenszins Magda's gewoonte is, haar ouders of wie of wat ook, te critiseeren, zoo dringt zich dat alles nu, met tergende duidelijkheid, bij haar op.

Nee. . . . ze heeft geen gelukkige jeugd gehad, nauwelijks een jeugd, vóór Cor zich over haar ontfermde.

Hij heeft haar lachen en denken geleerd.

En nu verwacht hij 't zelfde van haar, ten behoeve van zijn dochttertje.

Voelt hij dan niet, dat zij niet meer 't onbezorgde kind van zeventien jaar is, dat hij bezielde met zijn levenslust, maar een vroeg-oude uitgedoofde vrouw een fossieltje?

't Is geen onwil, geen egoïsme, dat haar zijn verzoek zou doen weigeren, doch medelijden met het kind, dat veel gelukkiger zou zijn in een huishouden met andere kinderen, onder de leiding van een gelijkmatig teedere en zorgende vrouw.

Met andere kinderen! Terwijl ze dit bedenkt, komt de eenzaamheid van haar eigen kinderjaren haar voor den geest, overvalt haar weer 't zelfde gevoel, dat haar jeugd zoo treurig maakte.

Ze kreeg mooi speelgoed; als eenig kind werd ze, in dat opzicht van zelf bedorven, maar ze moest er alleen mee spelen. Vader kon niet tegen de onvermijdelijke drukte van kindervisite, moeder had te veel gezelschaps-plichten; haar verzorgsters moesten haar stil houden, meer werd er nooit verlangd.

Na den dood van haar vader werd de verhouding tusschen haar moeder en haar onwillekeurig inniger.

Moeder ging niet uit en zij waren geheel op elkaander aangewezen. De aanwezigheid van *Mademoiselle* de Valencours was in het begin geen beletsel; toch nam deze al spoedig een deel van haar moeder van haar weg. *Mlle* was immers niet enkel gouvernante, maar ook gezelschapsdame.

Toen Cor in haar leven kwam, voelde zij zich weer afdrijven naar de eenzaamheid harer kinderjaren, hij hielp haar het leven prettig en mooi te vinden, hij toonde haar de schatten in haar eigen hart en fantasie.

En nu dat alles, door de scheiding, afgestorven is, nu ze werktuiglijk voortleeft zonder veel na te denken, met een voorname onverschilligheid, doof voor alle stemmen van binnen en van buiten, nu deed hij op eens zulk een beroep op haar. Is het niet of men, van een onbewoond, vervallen huis, de gezelligheid van een goed onderhouden *home* verwachtte? Tusschen al die overpeinzingen in, klinkt er steeds in haar het onverbiddelijke *neen* op zijn vraag; zooals zij zich suggereert, ter wille van het kind, onbewust ook, omdat zij er zich niet toe kan brengen zulk een verandering in haar gemakkelijk sleurleventje te maken.

Toen opeens, bij het overlezen van Cor's brief, verrijst er voor haar geestesoog een kamer met een wiegje waarin een kleine rozige *baby* de armpjes uitstrekt en zij ziet zich zelf die stomme bede gehoorzamende en voelt het heerlijk warme kinderlijfe in haar armen, die zoo akelig leeg en nutteloos zijn.

Zoo'n heerlijk kind en dan *zijn* kind te mogen koesteren, zou toch wel zalig zijn en een gezegende vervulling van haar doelloos leven.

En later, als 't kindje begon te loopen en zij de eerste, onzekere stappen zou leiden de eerste klanken uit dat snoeperige mondje zou opvangen

III. Mady.

Het slot van Magda's overpeinzingen getuigt van zooveel ongewone energie, dat zij er zelf verbaasd over is.

Ze staat met een krachtige beweging op, haalt het spoorboekje te voorschijn, snuffelt er een poosje, tamelijk onhandig, in en slaagt er dan in een geschikten trein naar Antwerpen te vinden.

(Wordt vervolgd)

PANDER & ZONEN

DEN HAAG - AMSTERDAM - ROTTERDAM

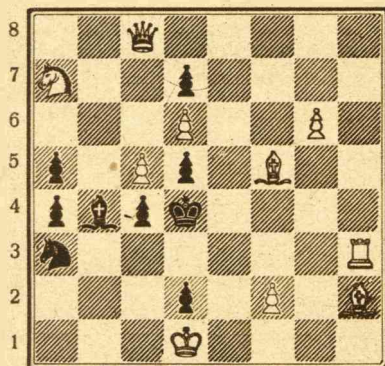
ONZE KLEURECHTE STOFFEN WORDEN VOLKOMEN GEGARANDEERD

GORDIJNSTOF
130 CM. BREED
PER MTR. 1.15

Schaken.

PROBLEEM No. 38 (tweezet).
Auteur: Riera (D. Wochenschach).

Zwart 9 stukken

Wit 10 stukken

nuleerd en deze kan zich opnieuw als deelnemer aanmelden. Bij gelijk aantal punten beslist het lot. Elke regelmatige oplosser, ook van slechts een gedeelte der problemen, bereikt dus op den duur den top van de ladder, de een vlug, de ander langzaam. We vertrouwen, dat het aantal deelnemers steeds groter zal worden.

De juli-prijs (f2.50) viel ten deel aan den heer P. Smit, Noorderstraat 50, Vreeswijk, (na loting).

Correspondentie-adres: J. Verstoep Jzn., Fred. Hendrikstraat 37, Delft.

ONZE LADDER- WEDSTRIJD.

Deze wedstrijd loopt over alle problemen, in „Panorama“ opgenomen. De wedstrijd is doorlopend; men kan zich ten allen tijde als deelnemer aanmelden.

Uiterlijk 14 dagen na publicatie moeten de oplossingen in ons bezit zijn. Maandelijks wordt een ranglijst opgemaakt van de deelnemers in volgorde van het behaalde aantal punten; deze ranglijst is doorlopend; het in iedere maand behaalde aantal wordt bij het saldo van de vorige maand opgeteld. Iedere maand wordt aan No. 1 van de ranglijst een prijs toegekend van f2.50. Het puntenaantal van den prijswinnaar wordt geannuleerd en deze kan zich opnieuw als deelnemer aanmelden.

De bootverhuurder: „Zoudt U mij vooraf willen betalen? De boot is lek, en ik zou niet graag mijn geld erbij inschieten.”

Van ons Boekenplankje

Dr. J. M. Romein, *Dostojewsky in de Westersche kritiek*. — Een bijzonder belangwekkende studie over een bijzonder belangwekkende literaire figuur. — Haarlem, H. D. Tjeenk Wilink & Zoon.

Mr. C. Vosmaer, *Vogels van diverse pluimage*. — Een bijna klassiek geworden boek, dat om den keurigen inhoud en fraaien stijl door iedereen liefhebber van gedegen en fijne lectuur gewaardeerd wordt. — Leiden, A. W. Sijthoff's Uit.-Mij.

Jaarlijksche Boekenschouw 1924. — Deze jubileum-uitgave van Boekenschouw vormt een zeer interessanten, beredeneerden catalogus met lezenswaardige bijdragen. — Tilburg, Het Nederlandsche Boekhuis.

Nederlandsche Gemeentewapens. — Dit eerste deel van „Nederlandsche Gemeentewapens“, dat onder leiding van den bekenden wapenkundige T. v. d. Laars door de N.V. Industrie en Handelsmaatschappij „H. A. G.“ wordt uitgegeven, ziet er zeer verzorgd uit en doet met nieuwsgierigheid en verlangen naar de volgende deelen uitzien.

E. Th. Witte, *Practisch Handboek voor tuinliefhebbers*. — Een raadgever voor het onderhouden en bewerken der bloemen-, moes- en oofttuinen. Met 120 afbeeldingen. — Leiden, A. W. Sijthoff's Uitg. Mij.

Dammen.

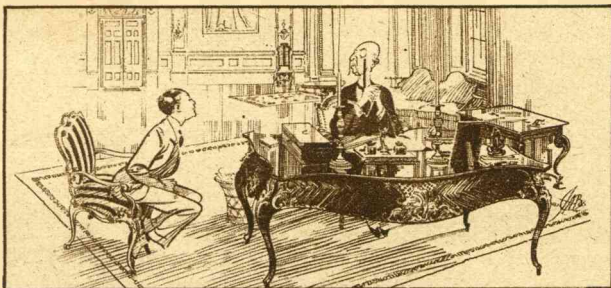
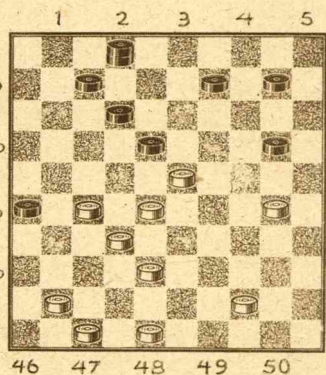
Een bloemlezing uit het internationale damleven.
A. MANTEL, Hengelo.

No. 62.

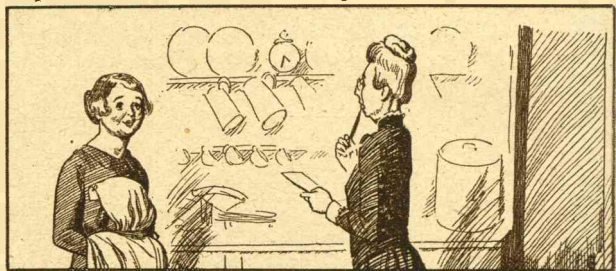
Dit knoop-probleem van Gerhard Mantel Jr. te Hengelo, onze lezers welbekend, zal bij het oplossen menige moeilijkheid brengen. Men trachte echter eerst zelf eens alle hindernissen uit den weg te ruimen. Het verdienstelijke in dit probleem is de verrassende wijze, waarop de knoop gevormd wordt. Het traditionele slot, hoewel het probleem op een handige en fraaie manier beëindigend, is slechts bijkomstig.

Wij zullen thans dezen Gordiaanschen knoop maar doorhakken en de lezers in de gelegenheid stellen hun oplossing met de onderstaande te vergelijken. Wit 27—21!, 32—27!, 21—17!! (de knoop, d. w. z. het moment, waarop de schijf, die tot nu toe den slag verhinderde, wordt verwijderd; in dit geval dus schijf 12, die den doortocht van 23 naar 1 tegenhield!), wit 23 x 1, 1 x 31!, en 47—41!! wint. Een magnifiek staaltje van de steeds weer opnieuw verrassende diepte en schoonheid van het damspel!

Geo.

De jonge man: „Eh... eh... ik ben gekomen, om... eh... uw permissie te vragen om te mogen trouwen met een van uw... eh..."
De aristocraat: „Zeker, zeker! Is het de kamenier of de keukenmeid van wie u houdt?”

De kamerverhuurster in de badplaats (het menu opmakend): „En wat zullen we hun nu voor dessert geven?”
De nieuwe meid: „Wat denkt U van bessensappudding?”
De kamerverhuurster: „Nee, dat maar niet. Dat heb ik al geprobeerd, maar ze lusten het.”

VOOR DE JEUGD

De Vriendschap van den Bedelaar.

III (Slot).

Oezoel leidde den koning in een prachtige kamer, en nadat hij hem plechtig beloofd had, dat hij liever zijn leven zou geven dan zijn koninklijken gast zelfs maar een haar op het hoofd te laten krenken, verwijderde hij zich om goed op zijn hoede te zijn, zooals hij verzekerde.

Hoewel Mansoel zeer vermoeid was, kon hij niet inslapen en in den nacht ging hij naar het raam om de balsemachtige frisheid in te ademen, die uit den tuin opsteeg; hij was gelukkig, dat hij twee oprechte vrienden had teruggevonden.

Zijn aandacht werd plotseling getrokken door een gemompel van stemmen, hij luisterde en herkende die van Oezoel en zijn dochter. Na eenigen tijd hoorde hij een paar woorden, die hem het hart deden verstijven van schrik.

„Nu vader, wat hebt u besloten?” vroeg Meryem.

„Daar ik het eens ben met de soldaten, de notabelen en de groote heeren van de stad, ben ik besloten Mansoel aan zijn overwinnaar uit te leveren, denzelfden dag van zijn aankomst hier,” antwoordde haar vader.

„Zouden wij hem die vernedering niet kunnen besparen door hem te laten ontvluchten?”

„Hoe kom je erbij! Ik zal hem integendeel vannacht met een flinke wacht laten omringen om hem het ontvluchten te beletten, ingeval hij te weten mocht komen welk lot hem wacht. Denk aan de buitengewone gunst die de nieuwe koning heeft beloofd aan dengene, die de vluchteling zou uitleveren.”

„Hebt u zich daarmee belast, Vader?”

„Dat moet ik wel doen, opdat zij koningin kan worden, lieve dochter, want ik zal hem vragen jou te trouwen.”

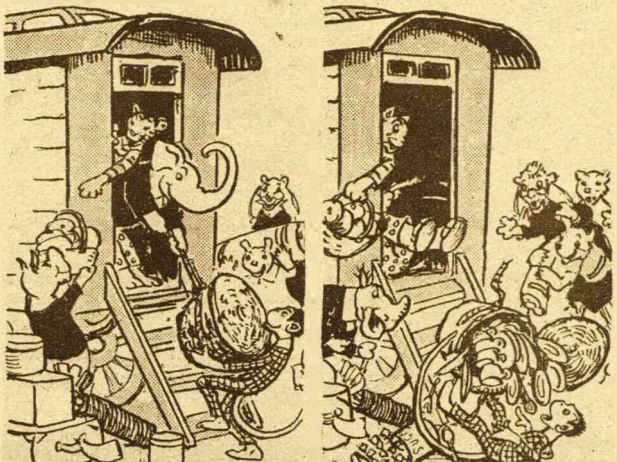
Mansoel hoorde niets meer. „Ook zij laten mij in den steek!” riep hij uit, „ik kan niet meer in vriendschap gelooven.”

Na verloop van een oogenblik, daar hij zich plotseling herinnerde, dat hij door wachten omringd zou worden sprong hij den tuin in en verwijderde zich zoo snel mogelijk. Toen hij bij de omwalling kwam, zag hij in een armelijke hut een licht branden. Hij ging er naar toe en, door een klein raampje kijkend, herkende hij den bedelaar, die hem nooit vriendschap had willen zweren.

„Vrede zij met u, grijsaard,” zei hij, terwijl hij naar binnen ging; „ik kom je op mijn beurt een aalmoes vragen, want ik ben nu armer dan jij en bovendien word ik door vijanden achtervolgd, die mij naar het leven staan.”

„Wees welkom, goede Koning!” antwoordde de bedelaar, die den vluchteling ondanks zijn lompen, waarin hij gehuld was, herkend had. „Alles wat mijn ellendige woning bevat is ook voor u.”

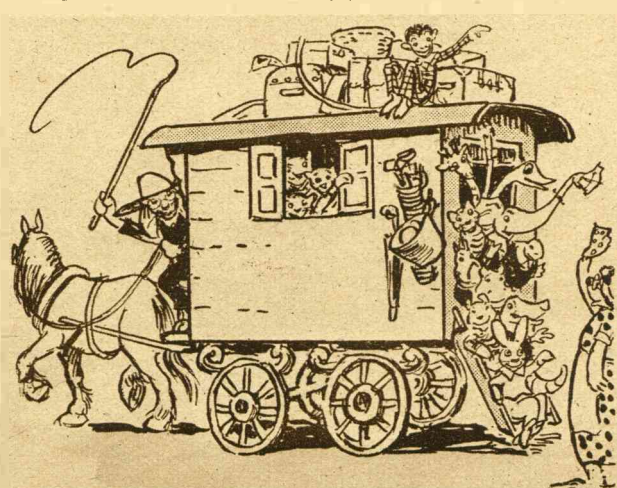
EEN VACANTIEREISJE. I.

1. Je hadt de jongens van de dierschouw eens moeten hooren, toen meester Leeuw hun vertelde, dat ze met een woonwagen een vacantiereisje zouden maken. In een oogenblik waren ze allen bezig, den wagen met allerlei voedingsmiddelen te laden.

2. Jumbo en Sijmpie sleepten een zware mand de trappen op, toen het touw brak en de mand met Sijmpie naar beneden rolden en de koppen en schotels er uitvielen.

„Gelukkig dat ze alle van ijzer zijn,” zei meneer Leeuw.

3. Bij zooveel hulp was de wagen spoedig geladen. Mevrouw Leeuw, juffrouw Leonie en de kleine Leo kregen een plaats in den wagen, terwijl de jongens achter op de trap, en Sijmpie boven op den wagen klauterden. „Vort, bles!” riep meester Leeuw, terwijl hij met de zweep klapte en daar ging de stoet, terwijl allen Mina, de keukenmeid, vroolijk vaarwel toewuifden.

(Zie vervolg van „Een vacantiereisje” in volgend nummer).

Toen riep hij, terwijl hij naar een deur ging, die hij opende, „Zora! kom kind, maak gauw het maal klaar voor dezen gast, dien de hemel ons zendt. Het is onze oude ongelukkige koning. Bedien hem eerbiedig.”

„Wie is dat kind?” vroeg Mansoel, bekoord door den aanblik van het jonge meisje, dat zoo schoon was dat het morgenrood bij de kleur harer wangen verbleekte.

„Dat is Zora! mijn dochter,” zei de grijsaard. „Evenals ik zal zij u trouw dienen, zonder andere bedoeling dan om uw moeiten en zorgen te verzachten.”

„Ik aarzel om uw aanbod aan te nemen, want u zou de gastvrijheid die u mij wilt geven met den dood kunnen bekopen.”

„Blijf alstublieft, Koning! Wij zullen over u waken, wij zullen u redden!”

„Hartelijk dank, grijsaard,” riep Mansoel aangedaan uit, „ik wil niet dat u het slachtoffer wordt van uw goedheid. Ik vertrek, maar wij zullen elkaar weerzien.”

Eenige dagen daarna, verspreidde het gerucht zich dat de nieuwe koning in aantocht was, alle inwoners van de stad gingen hem tegemoet. Aan het hoofd van de hovelingen en notabelen, liepen Meryem en haar vader Oezoel.

Weldra weerklonk er groot geschreeuw. Door een groote stofwolk heen schitterden de wapens waarmee de krijgslieden van den nieuwen koning, dien de menigte enthousiast toejuichte, zwaaiden.

Plotseling stond alles stil, en de vreugde die op aller gezichten schitterde veranderde in grooten schrik. Op een prachtig uitgedost paard kwam een ridder in een gouden harnas aangesneld, in zijn hand een getrokken zwaard.

En het was geen onbekende koning, het was dezelfde die op een dag zijn hoofdstad had verlaten temidden onder gevechten, klachten en zegeningen. Nadat hij zijn vijanden verslagen had, was hij met een armoedig en ellendig voorkomen teruggekeerd, alleen om de vriendschap die men gezwoeren had op de proef te stellen.

„Gij allen,” riep hij met een donderende stem, „gij allen, die mij als een schurftigen hond weggejaagd hebt, omdat gij dacht dat ik verarmd was, ik geloof niet meer aan uw eeden van vriendschap. Want huichelaars en lafaards hebben geen vriend noodig, maar een meester. Knielt dus neer en zweer gehoorzaamheid!”

Allen wierpen zich ter aarde en de stilte daalde over deze angstige menigte.

Toen hij zijn valsche vrienden verjaagd had uit zijn koninkrijk, riep Mansoel den ouden bedelaar en zijn dochter Zora bij zich en leefde langen tijd gelukkig met die twee menschen, wier belangelooze toewijding de smart had verzacht, die de lafheid en huichelarij van hen, die hij zoo kinderlijk met zijn weldaden overladen had, hem aangedaan hadden.

OOM TOM.